

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 41 (3291)

СЕРЕДА 3 березня 2004 року

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Копалини віддати, тридцять гривень затримати

Ранкове засідання 2 березня

Депутати розпочали день із дружного прийняття рішень з обговорених питань. Проте одразу дали зрозуміти, що ці рішення будуть неоднозначні. Так, більшість сесійної зали не погодилася із думками профільних парламентських комітетів з приводу законопроектів про ліцензування діяльності з проведення фумігації (знезараження) підкарантинних матеріалів, а також про зміну загальної структури і чисельності Міністерства внутрішніх справ України.

У першому випадку опоненти побачили спробу чиновника нажитися на видачі ліцензій на роботи, які й без таких дозволів треба проводити. У другому — засвідчили, що недавній вибух у Дарницькому райсуді Києва не позбавив їх тверезого підходу до того, чи доцільно підпорядковувати підрозділи судової міліції Міністерству внутрішніх справ. Проекти прийняли за основу, але не в цілому, як того просили профільні комітети. За основу схвалено і два законопроекти, які передбачають внесення змін до Закону «Про поштовий зв'язок». Ідеться про пересилку простих листів та про вихідні дані на письмову кореспонденцію.

Принципово парламентарії поставилися до двох законопроектів про особливості приватизації державного пакета акцій у компанії «Укртатнафта». Перший депутатський проект не здобув належної кількості голосів, а другий набрав лише два голоси «за». Документи вважаються відхиленими. А ось під час голосування за внесення змін до Закону «Про угоди про розподіл продукції» (щодо видобутку корисних копалин), на думку народних депутатів, їхнім колегам принциповості забракло. Законопроект попередньо схвалено, але навіть після цього представники лівих фракцій, зокрема Валентина Семенюк, наголошували, що наше національне багатство — корисні копалини — чиновниками за хабарі буде віддано іноземцям. Нехай, сказали вони, парламентська більшість у цьому разі бере відповідальність на себе.

(Закінчення на 2-й стор.).

ОФІЦІЙНО

Які будуть співробітництво і безпека Європи?

Учора в Києві відбулися переговори Генерального секретаря ОБСЄ Яна Кубіша з Президентом України. Ішлося про важливі питання, пов'язані з євроінтеграцією і майбутнім Європи в цілому. На другу половину дня було заплановано зустріч керівництва Верховної Ради України з Яном Кубішем, а потім переговори гостя з членами постійної делегації ВР у ПА ОБСЄ на чолі з Юлієм Йоффе.

А понеділок генсек ОБСЄ провів у Львові, де разом з Міністром закордонних справ України Костянтином Грищенком вони відкрили зимову академію НАТО «Євроатлантична інтеграція: інструмент безпеки», в якій беруть участь студенти з дев'яти країн.

Окремі рахунки для ПДВ

Президент України Леонід Кучма підписав указ «Про введення системи окремих поточних рахунків для розрахунків з податку на додану вартість». Очікується, що документ дасть можливість залучити до адміністрування ПДВ банківський контроль, зменшити зловживання і ухилення від оподаткування, **передає «Інтерфакс-Україна».**

Президент також скористався правом вето щодо закону № 4000-1 про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування у зв'язку з прийняттям держбюджету на 2004 рік. «Підстав більш ніж досить, положення закону суперечать чотирьом статтям Конституції України і базовим законам, що регулюють відносини у відповідній сфері», — наголосив Л. Кучма на нараді з проблемних питань податку на додану вартість.

Я ВАМ ПИШУ...

З ветеранів також беруть податки

Не обійшлося без ложки дьогтю і в ейфорії з податковою реформою. Знову порушено рішення Верховної Ради України стосовно пільг ветеранам Великої Вітчизняної війни. Я ще працюю, хоч і на пенсії. Був вражений, що з 1 січня 2004 року з моєї зарплати — п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів — почали брати податок. Посилаються на новий закон. Хіба так багато працює ветеранів мого віку? Чи так багато заробить на нас держава?

Анатолій СВАРИЧЕВСЬКИЙ, ветеран Великої Вітчизняної війни.

Хмельницький.

«Гарячий» телефон

456-92-11

Начальник Департаменту ДАІ МВС України полковник міліції

КАРАКАЙ Сергій Васильович

У п'ятницю, 5 березня, з 17.00 до 18.00 відповість на ваші запитання.

ТАНГО НА АКОНКАГУА

«Голос України», як головний інформаційний спонсор патріотичної акції «Прапор України — на вершинах світу», уже повідомляв, що 12 лютого о 16-й годині за місцевим часом українські альпіністи Ігор Парчевський, Юрій Кравчук з Рівненщини та Олександр Щерба з Кіровограда підкорили найвищу вершину Анд — Аконкагуа (6962 м) і встановили там наш державний прапор. Раніше їм підкорилися Монблан, Ельбрус, Кіліманджаро.

(Закінчення на 5-й стор.).

Фото Ігоря ПАРЧЕВСЬКОГО.

У НОМЕР

Зустріли весну повінню

Загрозу стихійного лиха в Криму відвернуто. Завдяки активним роботам з ліквідації наслідків повені біля села Танкове Бахчисарайського району оперативно полагоджено газорозподільні труби. Проте в Красногвардійському районі затопленими лишаються багато ланів. А в селі Азов вирішено будувати шлюзову гідротехнічну споруду. Складною ситуація залишається і в підтоплених селах Оріхове, Охотникове і Геройське Сакського району. Велика вода спадає на Керченському півострові, хоча в зоні підтоплення — ще п'ять сіл. Стабілізовано ситуацію в Керчі, де, за попередніми підрахунками, збиток від повені становить 8 млн. грн., **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

* * *

У Новоайдарському районі Луганської області ґрунтові води підтопили 170 дворів, де проживають більш як 500 осіб. Фахівці підрахували, що об'єм води в зоні нещастя досягає майже 80 тисяч кубометрів. За два дні роботи пожежні частини і жителі відкачали приблизно 14 тис. кубометрів води і 21 двір звільнили з полону природної стихії. Ситуацію в Новому Айдарі тримають під контролем. Загрози для виникнення надзвичайної ситуації, як вважають фахівці, немає, але все-таки підготовлено гуртожиток, куди зможуть тимчасово поселити потерпілих, **передає наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

* * *

А тим часом на Канівському водосховищі поблизу Українки Київської області пожежно-рятувальною службою МНС України і рятувальниками місцевої станції було знято з дрейфуючої крижини 22 рибалки. Стан здоров'я врятованих, **повідомляє прес-служба МНС,** задовільний.

Одні місію виконали, інші — розпочали

До Миколаєва прибули 138 українських військовослужбовців 52-го окремого механізованого батальйону п'ятої бригади, які виконували миротворчу місію в Іраку. Їх супроводжував народний депутат України Олександр Кузьмук.

— За п'ять днів, протягом яких я перебував у місці дислокації наших військ, — сказав він, — я переконався, що українські миротворці роблять більше для іміджу держави, ніж деякі державні інституції та окремі політики.

Сьогодні завершується ротація особового складу п'ятої механізованої бригади, військовослужбовці якої прибувають до аеропорту «Бориспіль». А в Іраку миротворчу місію розпочали виконувати війська шостої бригади, **повідомляє наш власний кореспондент Олена ІВАШКО.**

Коротко про важливе

Учора

■ У Києві відбулася акція громадського протесту «Марш Свободи» на захист радіо «Свобода», газети «Сільські вісті» та «П'ятого каналу».

Сьогодні

■ У Києві проводиться «круглий стіл» «Газотранспортний консорціум у контексті національних інтересів України» (організатори — Центр Разумкова, представництво Фонду Еберта).

■ Опівдні видавці й письменники проведуть прес-конференцію на тему «Ліквідуємо неписьменність урядовців!» — знову про претензії українського книговидання до держави.

Завтра

■ В УНІАН відбудеться прес-конференція на тему «Українська роздрібна торгівля: стрибок у майбутнє».

■ До 190-річчя з дня народження Т. Шевченка у Спілці письменників — презентація книги «Тарасове перо» та виступи дітей — переможців Всеукраїнського конкурсу «Тарасовими шляхами».

Чи потрібні секонд-хенди?

БЛІЦОПИТУВАННЯ — ЛУГАНСЬК

Тетяна Фесосеєва, 50 років, бухгалтер:

— Потримані речі не купую через гидливість. Але саме завдяки секонд-хенду наше населення вдягнуте більш-менш пристойно.

Сергій, державний службовець:

— Спортивний одяг я купую в секонд-хенді. Беру лише нові та фірмові речі. Вони такі добротні, що ніхто навіть не підозрює, де куплені.

Наталія, мати двох дітей, продавщиця секонд-хенду:

— Чому ніхто не каже про те, що пункти секонд-хенду — це насамперед робочі місця, бізнес, за рахунок якого люди живуть?

Маргарита Прохватілова, 20 років, студентка:

— Взагалі я не проти «других рук», якщо це нові, хороші речі. Але не можу дивитися, як люди перебирають ганчір'я, звалене просто на асфальті...

Записала Алла АНТИПОВА.

Снаряди — не зовсім ракети

А прес-служба МЗС зовсім не прес-служба

Історія із затриманням вантажного судна «Балкан Стар» (воно йшло під прапором Сент-Вінсенту і Гренадін) скидається на закручений детектив. У ролі слідчого, що розслідує справу, виступають журналісти, а в ролі тих, хто приховує інформацію, — представники офіційної влади.

Отже, агентство ТАНЮГ повідомило, що вищезгадане судно, яке прямувало до України, було затримано береговою охороною Греції у порту острова Сірос. Капітана та дев'ятьох членів екіпажу, громадян України, заарештували, бо вони не надали для перевірки озброєння, що його перевозив корабель. А саме — три «ракети»... Правда, пізніше стало відомо, що берегова влада затримала лише капітана. Потім РІА «Новини» з посиланням на наше посольство у Греції заявило, що ракети було записано у транспортній декларації, а сам вантаж — цілком легальний.

Коли кореспондент «ГУ» спробував підтвердити чи спростувати цю інформацію в нашому посольстві, там повідомили, що отримали з Києва жорстку вказівку мовчати. Єдиним джерелом інформації може бути прес-служба МЗС! До того ж додали, що вона повністю поінформована. Можливо. Але в традиціях цього підрозділу МЗС виходити на зв'язок із журналістами тільки тоді, коли це потрібно МЗС. Ось і цього разу керівник прес-служби Маркіян Лубківський спочатку попросив 15 хвилин, мовляв, володіє лише старою інформацію. А потім просто «заховався» за своїми помічниками.

Тоді «ГУ» звернувся до «Укрспецекспорту», якому належить вантаж. Як повідомив глава прес-служби компанії Олександр Ляшко, вони офіційно зафрахтували судно, багаж цілком легальний, а його відправник — Міністерство оборони Алжиру. Але судно перевозило не ракети. Насправді йдеться про три протитанкові снаряди, які й було задекларовано капітаном. «Балкан Стар» пропустили в порт, проте згодом з'ясувалося, що капітан не подав ще одного папірця, в якому, за словами представників берегової охорони, мала міститися інформація про перевезення кораблем вибухонебезпечного вантажу. Це помилка капітана чи причіпки берегової охорони? Поки що невідомо. Судно за рішенням суду оштрафували на три тисячі євро.

Штраф було заплачено, а корабель вирушив у дорогу. Але перевірити останню інформацію в прес-службі МЗС, на жаль, не вдалося.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Група інвалідів-чорнобильців голодує у вестибюлі Кабміну, вимагаючи виконання норм законодавства із соціального захисту

ПОЛІТИКА

Кращий барометр суспільства, суспільних настроїв і суспільних устремлінь

Виступ Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА у Бакинському державному університеті 28 лютого 2004 р.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Високошановний пане ректоре!

Вельмишановні професори і викладачі!

Шановні студенти!

Запрошення виступити у вашому прославленому університеті розціненою як прояв глибокої поваги до України, її багатовікової історії та культури.

А виявлену мені високу честь стати почесним доктором наук Бакинського державного університету розглядаю як визнання високої ролі української науки та освіти. Мені вдвоє почесно і приємно отримати це звання з огляду на те, що з Бакинським університетом було пов'язане життя видатного державного діяча сучасності Гейдара Алієва.

У прославленого хірурга Миколи Пирогова, діяльність якого, до речі, проходила й у Київському державному університеті імені Тараса Шевченка, є прекрасні слова, що найточніше і найповніше, на мій погляд, характеризують сутність і покликання університетів: університет є кращий барометр суспільства, суспільних настроїв і суспільних устремлінь. І якщо його показання когось не влаштовують, то це не означає, що барометр потрібно розбивати. Треба відповідним чином діяти.

До цього залишається лише додати, що університети покликані не тільки фіксувати те, що відбувається, а і забезпечувати об'ємне бачення глобальних процесів сучасності, об'єктивну оцінку наростаючих суперечностей і проблем, пошук і пропозицію кращих, оптимальних шляхів і перспектив розвитку суспільства. Виходячи з того, звичайно, що кожному часу притаманні свої обрії інтелекту і знань.

Початок нового століття і третього тисячоліття увесь світ зустрічав з великою надією. Мільйони людей у різних куточках планети у своїх найпотаємніших планах і сподіваннях подумки відкривали ворота в кращий світоустрій, в якому більше не буде руйнівних воєн, непереможних хвороб, голоду, несправедливості.

Здавалося, виникла і затверджується солідарна, загальнопланетарна надія, що нинішня цивілізація, зробивши відповідальні висновки з уроків історії, здійснить великий колективний поворот до споконвічних цінностей життя, закладених Творцем. Що відродиться природа, на пріоритетні позиції вийдуть творча наука, багатовікова культура і духовність. Що володарі світу вирвуться за рамки грубого матеріального буття. І настане момент умиротворення, спокійного, розміряного творення.

Чи розчинилися ці надії під натиском реальності?

Четвертий рік (що є, втім, миттю за історичними мірками) світ, як і раніше, продовжує здригатися — тероризм, пандемії, убогість і голод, хижі риси глобалізації, руйнівні землетруси. Саме про це здебільшого і говоримо як про головні новини і події. Дедалі частіше констатуємо глобальні зміни клімату, вичерпання ресурсів, брак питної води, винаходи нових видів зброї і засобів швидкої її доставки до вогнищ земної цивілізації, викривлення моральності та моралі.

Смію стверджувати, що ці та інші оцінки в різних варіаціях визначають сутність нашого часу. Мало того, експерти з тривогою відзначають і таке: дивовижної сили терористичну атаку готує навколишнє середовище, кліматична революція, про яку говорили екологи всього світу, — на порозі, збереження запасів продовольства, води, енергії стане проблемою стратегічного характеру для величезного числа країн, що породить численні військові конфлікти, і, зокрема, ядерні конфлікти, що розпочнуть до 2020 року свій смертоносний хід планетою.

Усе це наполегливо підводить до невтішного висновку — затребуваним, до того ж у зростаючих масштабах, стає те, що ускладнює людське життя. Мало того, загрожує зробити його нестерпним і неможливим.

До того ж винаходи науки і техніки, віртуалізація світу призводять до подальшого посилення нерівності. Економісти підрахували, що для задоволення зростаючих апетитів «золотого мільярда» потрібно 2,7 планети, такої як наша Земля.

Виклик — гідний людства, породжений, на жаль, самою ж цивілізацією.

У пошуках відповіді ми повинні знову повернутися до вічності, мудрості, просвітницької відповідальності, яка залишає шанс і дає обгрунтовану надію.

І саме університети покликані зіграти визначальну роль в осмисленні цих складних суспільно-політичних і природно-детермінованих процесів.

Саме їхній потенціал — інтелектуальний і моральний — має допомогти і змусити відмовитися від планів і дій на короткий проміжок і короткий результат. Саме університетське співтовариство покликане знайти відповідь на запитання: якими будемо ми і яким буде світ у найближчій і віддаленій перспективі. А головне — сформулювати цю перспективу. Перспективу — життєстверджуючу.

Провідні університети наших країн виховали у своїх стінах видатних мислителів і національних лідерів, заслуги яких визнані людством. Тут досить знову назвати ім'я Гейдара Алієва, і, я думаю, цього досить буде для оцінки місця і ролі Бакинського університету в університетському співтоваристві, до того ж у світовому університетському співтоваристві.

Екстраполюючи духовні заповіти великих учителів на сучасність, ми зобов'язані, та що зобов'язані — я впевнений, приречені осмислити суперечності світу і проблеми, що загострилися, зведені самим життям у ранг глобальних викликів людству.

Осмислити, пам'ятаючи взаємну, колективну відповідальність, що синхронно зростає і диктується посиленням взаємозв'язку світових процесів. І тут ми не зможемо заспокоїти себе словами Йосипа Бродського: «Смерть — це те, що буває з іншими».

Розглядаючи ці виклики, міркуючи над їхньою природою, вишукуючи можливості адекватного реагування, неминуче постають запитання: у чому основна причина виникнення загроз для людства і що сьогодні може бути зроблено для продовження життя? Життя, котре піддавалося б оптимістичному передбаченню.

Відповіді та рішення — в академічному осяганні Істини і Правди в їхньому споконвічному значенні.

У цьому зв'язку необхідно звернути увагу на ту обставину, що проблеми глобалізації в більшості країн розглядаються переважно через призму матеріальних інтересів. Саме їм віддається пріоритет. Тим часом такий підхід можуть собі дозволити лише ті країни, де століттями збалансовані економіка і культура. Нам же після десятиліть домінування матеріалізму в ідеологічній політиці насамперед потрібен духовний, творчий зліт. Якщо хочете — духовний вибух. Адже саме він завжди передував великим реформаціям, зокрема в наших суспільствах, принаймні синхронно відбувався з ними. У жорстоких конкурентних реаліях зможуть вижити і стійко розвиватися лише ті держави і нації, які досягнуть оптимального балансу духовного і матеріального.

Особливо хочу підкреслити: університети нарівні з політиками (тут я маю на увазі насамперед Україну) відповідальні за те, щоб наша чергова спроба наздогнати час не провалилася — іншого шансу може більше і не бути. Я ще раз хочу сказати: університети нарівні з політиками повинні бути насамперед відповідальні за те, щоб наша чергова спроба наздогнати час не провалилася. Водночас знову-таки важливо відійти від спрощеного розуміння процесів, що відбуваються і в окремих країнах, і в усьому світі, відмовитися від політики деталей, об'ємно бачити перспективу — нашу і світову.

Виняткову відповідальність накладає на університети та обставина, що культура, мова, освіта і релігія в умовах глобалізації дедалі більше перетворюються в діючі геополітичні чинники. Особливо відчутно це стосується історії кожного народу і кожної держави, що нарівні з сировиною — це моє переконання — братиме вагому і зростаючу участь у зіткненні геостратегічних інтересів. Не випадково саме історія весь час піддається переробці, аж до повної невпізнанності, коли в її мутному дзеркалі нерідко неможливо впізнати ні себе, ні інших.

До того ж ситуація часто складалася і складається так, що ми опиняємося на історичних відливах, оскільки самі не можемо поєднати виправдані часом традиції із сучасними завданнями. І якщо таке становище не змінити, дуже складно буде вийти на авангардні позиції в цьому світі. Університети покликані бути об'єктивними літописцями національної історії, що є невід'ємною передумовою поваги до нації. Нації без минулого, без історичного коріння і традицій приречені на те, щоб бути відомими у світовому співтоваристві. Поважають завжди, якщо хочете, породу. А в нас вона є — історична порода.

Саме університети зобов'язані поєднати правду та історизм. Саме вони можуть і повинні повернути правду людям і гідність нації. Говорити про це доводиться і тому, що аморальність міцно «увігнали» у наш спосіб життя, нав'язали лицемірство як спосіб мислення. Ось і виходить: людина в нас — раб, і вона ж — пан.

Дух волі, який споконвіку живе в університетах, має виступити необхідною, фундаментальною передумовою для розвитку сучасного суспільства, стрижень якого — воля і права людини. Без цього ми не зможемо мати істинної, а отже — твердої національної політики, будемо приречені на аутсайдерство.

Свобода має ставати дедалі затребуванішою в житті кожного суспільства. У нас же вона повинна набути статусу національної ідеї. Наголошувати на цьому доводиться тому, що прагнення до ситого життя нерідко для нас дорожче за волю і демократію.

Ми традиційно виходимо з того, що найважливішим завданням університетів є підготовка висококваліфікованих, універсальних фахівців, учених-раціоналістів, які генерують нові проривні ідеї, формування інтелектуальної та політичної еліти, еліти взагалі. Усе це правильно. Але водночас сьогодні на перший план виходить проблема моралі. Хочу підкреслити —проблема моралі інтелектуалів, їхньої відповідальності (моральної, людської, політичної) за свої практичні дії, і, зокрема, за застосування наукових відкриттів і розробок.

Адже багато таких відкриттів обернулися й обертаються не тільки благом, а, на жаль, і трагедією для цілих регіонів світу. Досить згадати той факт, що науково-технологічні розробки, доступні раніше тільки високорозвиненим країнам, сьогодні перебувають на службі низки терористичних утворень і структур.

Водночас зазначу, що вчений може помилятися. Більше того, припускаю, що в чомусь він обов'язково помилиться і має помилятися. І помилки часом бувають продуктивні. Але він не має робити бранцем своїх помилок суспільство.

Звідси ми виходимо на проблему чесності вченого. Звідси напрошується ще один висновок: боротьба з таким злом XX і XXI століття, як тероризм, усе ще є боротьбою з наслідками, але ніяк не з щирими причинами цієї жорстокої загрози людству.

Після 11 вересня 2001 року ми якось спонтанно підійшли до необхідності осмислення такої проблеми, як терор і тероризм в Україні, у нашій країні. Результатом цього стала фундаментальна, на мій погляд, робота «Нариси терору і тероризму в Україні». І в тім числі наш історичний досвід показав, що причини цього явища, цього зла — соціально-економічна нерівність, яка поглиблюється, низька якість освіти і її недоступність, зниження культури і неприпустимо низький поріг моралі. Подолання загрози тероризму перебуває в площині усунення зазначених та інших причин, що його породжують.

Цілком зрозуміло, що за допомогою головного, виробленого університетами вічного двигуна цивілізованого розвитку — інтелекту — університети можуть і повинні підсилювати вплив на владу і політику, яку вона проводить. Адже біди наші, як бачимо з пережитого історичного досвіду, багато в чому відбувалися, скажемо м'яко, не від влади високого розуму і духовності, а нерідко від того, що розумово вбогі, з вилущеною мораллю люди посідали високі, а то і найвищі посади. Утім, не ми помітили, що гідними і покликаними правити державою вважають себе передусім люди посереднього розуму і зліденних духом.

До речі, це явище, як зазначає О. Ципко в статті «Політика, воля, «націоналізм», добре помітив грузинський письменник Чабуа Амiраджибі в романі «Дата Туташхія».

Характерною рисою сьогодення є та обставина, що пострадянська еліта виявляється надмірно політизованою і зацикленою переважно на боротьбі за владу. Потерпає від цього і її інтелектуальна складова, та й студентство. Звідси — нестабільність і небезпека повернення до тоталітаризму. Це особливо протипоказано державам, що здійснюють хворобливий перехід від однієї суспільно-політичної системи до іншої і які водночас мають враховувати необхідність органічного входження, вмонтування у світове співтовариство.

Рецепт для таких ситуацій простий за своєю складністю і складний за формулою досягнення — вершини влади і інтелекту мають прагнути тотожності. Це перше. І друге: політична система країни повинна відповідати завданням її суспільного розвитку. Саме таку систему ми намагаємося сьогодні вибудувати в Україні, виходячи з того, що нам необхідно зосередитися на собі, на внутрішній облаштованості країни і суспільства.

Україна й Азербайджан, що були не так давно в складі єдиної союзної держави, мають власну багатовікову історію. Посідаючи помітне місце на геополітичній карті світу, вони володіють взаємодоповнюючими можливостями для забезпечення власного динамічного розвитку і посилення впливу на ключові тенденції в глобальному і регіональному вимірах.

Пріоритетом зовнішньої політики України є повномасштабна європейська і євроатлантична інтеграція, що передбачає членство в НАТО і Європейському союзі. Ми бачимо Європу цілісним регіоном, в якому значимість України, виходячи з об'єктивної логіки процесів, що відбуваються, найближчим часом зростатиме. Європейський вибір України обумовлено історично визрілими, вистражданими чинниками державної незалежності, національної безпеки, політичної стабільності, стійкого розвитку і демократичного перетворення країни. Євроінтеграційні устремління України є природним продовженням внутрішньодержавних реформ, неухильної побудови економічно розвиненої і правової держави.

Осмислення пройденого шляху, панорамне бачення майбутнього надзвичайно важливе і для України, і, гадаю, для Азербайджану. Важливе тому, що досвіду такого реформування світова практика не знає. Нам доводиться, що називається, працювати «з чистого аркуша». І хоч як це парадоксально, саме особливості переходу від тоталітаризму до традиційно демократичної системи досить часто є причиною нерозуміння світовою громадськістю процесів, що відбуваються в пострадянських країнах. І не лише нерозуміння. За ним іноді прочитується прагнення «домовлятися» про стратегію і тактику просування цих процесів у наших країнах, але фактично без нашої участі, а спираючись на окремі особистості чи політичні сили.

Зрозуміло, що є підстави для певного розчарування недостатніми, можливо, на сторонній погляд, та й на наш також, темпами демократичних перетворень, скажімо, в Україні. Як і для нашої втоми від постійного невдоволення нами. Але це не означає, що співробітництво з країною варто підмінювати опікою і протегуванням окремих осіб. Бо складається враження, що Захід більше цікавлять не пострадянські держави і народи, а доля тих чи інших політиків, і ставка робиться на те, щоб домовлятися з конкретною людиною, а не виходити на стійке співробітництво з політичною системою країни.

Ось чому, орієнтуючись на західні стандарти економіки, політики і демократії, нам варто робити ставку насамперед на власні сили, на власний інтелект. І енергію спрямовувати на утвердження цивілізованих стандартів життя замість дій і слів для того, щоб сподобатися.

Прихильність і України, і Азербайджану до системи загальнолюдських цінностей і взаємного співробітництва, історичне і культурне перебування на зламі цивілізацій підсилює спільність інтересів наших народів, що створили міцні взаємини на принципах взаємної поваги.

Успішному розвитку співробітництва покликана сприяти взаємодоповнюваність економік двох країн. Зокрема, Україна може і готова надавати істотну допомогу в економічних перетвореннях Азербайджану своїм могутнім науково-виробничим потенціалом, підготовкою кваліфікованих кадрів різних спеціальностей у провідних національних університетах.

Українсько-азербайджанські відносини мають прекрасну перспективу. У цьому ми всі переконані. І я впевнений, що нові покоління азербайджанських інтелектуалів, які сьогодні присутні в цьому залі, збережуть і примножать ідеї духовного взаєморозуміння між Україною і Азербайджаном, зроблять світ кращим.

Дякую вам за увагу, за високу честь бути почесним доктором Бакинського державного університету. Я робитиму все, щоб виправдати цю честь.

Добра вам і процвітання.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Копалини віддати, тридцять гривень затримати

Ранкове засідання 2 березня

(Початок на 1-й стор.).

Та чи не найрезонанснішим рішенням на ранковому засіданні було голосування за проект постанови, який передбачає невідповідність деяких положень урядової постанови від 20 листопада 2000 року. Нагадаю, була можливість скасувати штучне зниження урядом приблизно на 30 гривень розміру середньої заробітної плати, внаслідок чого широко рекламована пенсійна реформа звелася до «пшику». Тобто сьогодні депутати мали нагоду, прийнявши постанову ВР, повернутися до вищої середньомісячної зарплати, з якої вони і виходили свого часу, приймаючи рішення про пенсійну реформу. На жаль, за прийняття парламентської постанови проголосувало 192 депутати. Багато хто із їхніх опонентів висловив глибокий сумнів з приводу налаштування парламенту на продуктивну роботу. До речі, ця постанова ВР передбачала прийняття змін до Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (з приводу середньої заробітної плати). Таких законопроектів запропоновано аж шість.

Натомість парламент схвально поставився до двох законопроектів, що передбачають зміни до чинних норм про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Зокрема, підвищення мінімальних розмірів соціальних виплат найнезахищенішим верствам населення. Скажімо, пропоновано вдвічі збільшити виплати в разі народження дитини, підвищити виплати тим, хто доглядає за малими дітьми, тощо.

На початку сесійного засідання парламентарії вшанували хвилиною мовчання пам'ять народного депутата Михайла Павловського. Голова Верховної Ради привітав з днем народження народних обранців Олександра Лещинського, Анатолія Семиногу.

Анатолій БЕНЬ.

Скромно й з багатьма запитаннями

пройшов звіт майстрів мистецтв і художніх колективів Автономної Республіки Крим

ТВОРЧІ ЗВІТИ ОБЛАСТЕЙ

Згідно з графіком Мінкультури України кримчани мали прозвітувати ще на початку грудня минулого року. Та тоді до Києва прибули кращі представники майстрів мистецтв лише кримськотатарського народу. Творчий звіт митців усього Криму, в якому проживає понад 120 народностей, з різних причин переносився. І, нарешті, 27 лютого їхні представники стали господарями головної сцени країни — Національного палацу «Україна». Що ж вони показали, як відзвітували?

Тихо й спокійно було у вестибюлі. Деяке пожвавлення — біля стосів гарно оформлених спеціальних випусків «Крымских известий» і «Крымской газеты» і більше — в «карманах». Це проходи, що ведуть від вестибюлів до бокових вхідних дверей палацу. Хоч тут тіснувато й незручно, але багато глядачів з цікавістю розглядали оригінальні експонати виставок образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва тощо.

Кримчани розпочали звіт-концерт своєрідно. Не звичним і вже традиційним музично-сценічним прологом чи увертюрою, а вступними словами віце-прем'єр-міністра Дмитра Табачника та Голови Верховної Ради АР Крим Бориса Дейча. Про те, що у залі Міністри культури України й Криму Юрій Богуцький та Тамара Аронова, інші високі гості, — не згадали. Хоча з часом прозвучало повідомлення: у залі — дружина Президента України Людмила Кучма.

Стояли промовці на накритій оркестровій ямі, а симфонічний оркестр Кримської державної філармонії «посадили» прямо на сцену. Як потім з'ясувалося, такий спосіб є не лише режисерським прийомом, а й визнанням цього колективу. Хоча ще не академічний колектив, але кілька творів музиканти виконали на високому професійному академічному рівні. Бо це один не лише з найкращих, а й найстаріших у нашій країні симфонічних оркестрів. Його створено ще 1937 року. І майже 40 років незмінно очолює його художній керівник та головний диригент, народний артист України, лауреат кількох Державних премій Криму Олексій Гуляницький. Вдячними оплесками зустріли глядачі це повідомлення ведучої концертної програми. Дякували вони і за високомайстерне виконання оркестром творів А. Караманова, Дж. Верді, Ж. Мессене, Дж. Пуччіні.

А в супроводі цього чудового колективу, гордості Криму, свою високу вокальну майстерність продемонстрували одразу кілька солістів-вокалістів: Олена Басаргіна, Марина Семенова, Ніна Козлова, Владислав Черніков.

Серед наймолодших і, мабуть, найперспективніших співаків-солістів помітними були Ірина Розенфельд **(на знімку вгорі)**, Наталія Куніцина, дует у складі сестер Ганни та Марії Опанасюк.

«Підсумувала» спів своїх нинішніх земляків Герой України, народна артистка України, Росії та Молдови Софія Ротару разом із шоу-балетом «Акверіас». «Одна калина», виконана С. Ротару, плавно перейшла у фінальну пісню «Мій Крим», яку на тлі ефектно оформленої сцени виконали всі учасники концерту.

А що ще цікавого й помітного показали кримчани між «Кримською увертюрою» і «Моїм Кримом»? Твори частини народностей цього краю, серед яких переважали кримськотатарські, російські, єврейські. Українських, здається, було замало — лише пісні «Києве мій», «Два кольори» і «Одна калина». Чомусь не було жодного українського танцю. А ось корейський народний ансамбль «Ніжність», який достеменно відтворив особливості національного танку «Віяло», викликав неабияке захоплення у глядачів. І не лише виконанням, а й костюмами. Виявляється, цим ансамблем опікується Посольство Корейської республіки в Україні.

Серед певної кількості запитань, які виникли після звіту майстрів мистецтв та художніх колективів АР Крим, і таке. Чому концертну програму вела заслужена артистка України Оксана Антонюк, працівник Державного підприємства «Україна мистецька», розташованого у Києві? Втім, саме вона додала концерту-звіту кримчан певного шарму і звучання.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Київ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Формування залізничні, справи прозаїчні

виконуватимуть тепер не вояки, а спецслужбовці транспорту, котрих набиратимуть на контрактній основі

Діяльність вітчизняних залізничних військових формувань, чия біографія нараховує не один десяток років, важко переоцінити. Їхні мобільні підрозділи одними з перших можна побачити на рятувальних і відбудовчих роботах під час надзвичайних подій; без них не обходиться будівництво та реконструкція залізниць і автошляхів, охорона стратегічних транспортних об'єктів, розвиток транспортно-дорожнього комплексу країни. І хоча багато хто з нас по-різному ставляться до існування цього загону військовиків, все ж переміг здоровий глузд: законодавці погодилися з пропозицією Міністра транспорту України, генерального директора Укрзалізниці Георгія Кірпи стосовно збереження такого формування, хоча й на інших засадах.

А сприятиме цьому оновленню нещодавно прийнятий Закон «Про Державну спеціальну службу транспорту», який передбачає поетапну трансформацію залізничних військ в цивільне формування, контрактну основу для кожного працюючого. У такий спосіб буде збережено робочі місця та соціальне забезпечення майже п'ятьом тисячам військовослужбовців та їхніх сімей, що надто актуально за часів масового скорочення особового складу Збройних сил України. Передбачається, що влітку, як повідомив заступник Міністра транспорту України Семен Кроль, після врегулювання нормативної бази Державна спеціальна служба транспорту ефективно функціонуватиме в системі Мінтрансу України і виконуватиме важливі завдання.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

ТРАНСПОРТ

У ногу з Європою

планує йти столичний метрополітен після впровадження нової інформаційної технології

8-ма година 5 хвилин. Станція метро «Хрещатик». Ледь утиснувшись у другий вагон (станція пересадки в годину пік!), що прямує до Святошина, здивовано поглядаю вгору, бо там, з велетенських телеекранів, підвішених до стелі, спокійний голос промовляє:

— Будьте обережні, двері зачиняються. Наступна зупинка — «Театральна»...

Поїзд набирає швидкості, на телеекрані поперемінно з'являються мальовничі краєвиди столиці, станції метрополітену, подається коротка інформація про пересадки на них. Перед черговою зупинкою її назву нагадує той самий голос та рядок, що біжить з монітору. У більшості пасажирів, чиї погляди, як і мій, спрямовані на екран, з усього видно, новинка викликає інтерес.

У начальника служби рухомого складу Київського метрополітену Віктора Атласа цікавлюся нововведенням і перспективою його впровадження в усіх вагонах підземки.

— Це наш новий проект, який одержав схвальну оцінку київської міської влади. За фінансової підтримки АКБ «Гарант» і його дочірнього підприємства «Гарант-АДВ», — каже Віктор Анатолійович, — впроваджуємо сучасну інформаційну технологію — вагони метро оснащуємо рідкокристалічними моніторами, на яких транслюватимемо назви станцій, схеми пересадки, соціальну та деяку іншу ненав'язливу рекламу. Враховано потреби людей з вадами слуху. У перший день весни запустили пілотний проект в оновленому потязі «Столичний», а з часом оснастимо усі вагони київського метрополітену, після чого він не поступатиметься кращим метрополітенам провідних європейських столиць.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

ПОДРОБИЦІ

Хто для Польщі всіх миліший

Набирає обертів скандал, пов'язаний із тендером на придбання польського металургійного комбінату Huta Czestochowa. До завершального етапу конкурсу дійшли дві фірми — корпорація «Індустріальний союз Донбасу» та компанія LNM.

У так званому «шорт-листі» назва донецької корпорації стояла першою, а отже, ІСД розглядався як фаворит змагань. Однак минулого тижня міністр державного майна Польщі Збігнев Каневський заявив про те, що інвестором комбінату обрано LNM. А польське агентство новин ПАП поширило слова віце-міністра державного майна Анджея Шараварського, який вибір на користь LNM пояснив так: «Граємо з вищою лігою металургії, а не з якимись випадковими інвесторами».

Висловлювання польських чиновників спричинили неабияке обурення в Україні. Керівництво ІСД зажадало письмових підтверджень. Адже в середині лютого конкурсна комісія після детального і багатомісячного аналізу однозначно оцінила пропозицію ІСД як таку, що найліпше відповідає вимогам приватизаційного конкурсу, і рекомендувала корпорацію як інвестора для Huta Czestochowa. Українці пообіцяли інвестувати в польський комбінат 118 мільйонів євро, збільшити виробництво до 1,4 мільйона тонн сталі на рік і не скорочувати кількість робочих місць на підприємстві протягом п'яти років.

Як повідомляли польські ЗМІ, наступного дня після висновку конкурсної комісії віце-міністр державного майна Польщі Анджей Шараварський заявив, що в цьому разі застосовуватиметься надзвичайний спосіб прийняття рішення про приватизацію комбінату. Замість звичайної процедури затвердження міністерством рекомендацій конкурсної комісії необхідним є проведення спеціальних політичних консультацій між прем'єром і президентом, а саме рішення матиме політичний характер.

Українське посольство звернулося до МЗС Польщі за роз'ясненнями з приводу відмови нашому інвестору приватизувати комбінат Huta Czestochowa і, як стало відомо наприкінці минулого тижня, отримало відповідь міністра держмайна Польщі Збігнєва Каневського. В листі до українського посла міністр навів багато аргументів на користь прийнятого рішення, але вони свідчать про те, що польська сторона не може обґрунтувати відмову українській компанії. Мало того, отриманий лист викликає ще більше запитань. Зокрема, пан Каневський вважає, що прийняття пропозиції ІСД означало б для Польщі порушення домовленостей з ЄС про обмеження виробництва сталі. Проте правовий аналіз укладених угод між Польщею та ЄС свідчить, що жодних обмежень щодо комбінату Huta Czestochowa немає, а стосуються вони лише тих підприємств, котрі отримують державну допомогу (зокрема заводів PHS). Huta Czestochowa не входить до їх числа. У своєму листі міністр фактично визнає: ІСД запропонував кращі фінансові умови приватизації меткомбінату.

Український прем'єр Віктор Янукович запропонував створити міждержавну групу для вивчення ситуації, що склалася навколо приватизації Huta Czestochowa.

Наприкінці минулого року донецька корпорація виграла тендер на придбання контрольного пакета акцій комбінату «Дунафер» (Угорщина). Днями підписано інвестиційний договір, згідно з яким консорціум ІСД-Duferco збільшить основний капітал комбінату на 17,3 мільярда форинтів. Угорський конкурс виявився набагато прозорішим і передбачуванішим.

Підвищена цікавість української компанії до іноземних металургійних підприємств пояснюється прагненням вийти на ринки країн — членів Євросоюзу. Вітчизняні експортери металу стурбовані постійним зменшенням квот на постачання до країн союзу. Квота на 2003 рік становила 186 тисяч тонн металопродукції, тоді як лише Польща споживає 280 тисяч тонн українського металу. «Індустріальний Союз Донбасу» планує використовувати вітчизняну сировину і напівфабрикати, але завершення технологічного ланцюжка перенести за межі країни — до Польщі чи Угорщини. Такий прокат можна буде продавати без обмежень.

Ліна КУЩ,
Сергій ВЛАД.

ОТАКОЇ!

Судяться з... судом

Господарський суд Вінницької області задовольнив позов ремонтно-будівельного підприємства «Керамік» до Гайсинського місцевого суду. Служителів Феміди зобов'язано сплатити позивачеві заборговані кошти у сумі 85 тисяч гривень.

Як пояснили на підприємстві, ще три роки тому силами його робітників проведено ремонт приміщення суду. Гроші за роботу будівельники не отримали досі. Усі звернення до місцевої влади не дали бажаних результатів. На виконання рішення Господарського суду теж не дуже сподіваються. Бо всі пояснення зводяться до одного: у бюджеті нема грошей. А Гайсинський суд, як і решта судових установ, пояснили в обласному управлінні юстиції, фінансується з бюджету. Коштів, котрих на нинішній рік виділено менше, ніж минулого, не вистачає навіть на оплату за телефонні розмови, світло, канцприладдя. До речі, двоє будівельників заробленого не дочекаються ніколи: вони вже за межею вічності.

Віктор СКРИПНИК.

ФОТОФАКТ

У ВАТ «Трипільська ТЕЦ» буде проведено спільні навчання з рятування людей, гасіння пожежі та ліквідації наслідків аварії (умовні) підрозділів ГУ МНС України в Київській області з аварійно-рятувальними службами (Київська воєнізована гірничо-рятувальна (аварійно-рятувальна) служба та Центральний воєнізований (спеціальний) аварійно-рятувальний загін ЦВАРЗ).

Фото Центру пропаганди ГУ МНС України в Київській області.

ПОЛІТИКА

Гонка за лідером

РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

Припускаю, що є житомиряни, які навіть не здогадуються, що квартира поряд з ними на цій самій клітці — то не просто помешкання, де живуть сусіди, а ще й «офіс» якоїсь партії. У списку із 70 партій, зареєстрованих у регіоні, виявилося чимало таких, де були тільки домашня адреса й домашній телефон керівника. Але й справжніх «обкомів» уже побільшало.

Мал. Михайла САЧКА.

«Годі місити тісто!»

Найнапруженіший ритм роботи у функціонерів СДПУ(о), яку очолює народний депутат України Володимир Заєць. Цього разу приймали заяви від студенток агроекологічного університету. Тут особливо пишаються тим, що в лавах партії — а в області більш як 10 тисяч членів СДПУ(о) — сьогодні багато молоді. Цьому сприяє активна діяльність громадської організації «Українська соціал-демократична молодь», обласний осередок якої очолює приватний підприємець Сергій Троянчук. У нього кіоски в різних регіонах області. Посилаючись на свій досвід, стверджує:

— Якщо люди купують відеокасети та інші товари геть не першої потреби, отже, вже можуть думати не тільки про хліб.

Це треба розуміти так: соціальна база СДПУ(о) зростає. А поширенню ідей цієї партії серед студентської молоді сприяла, зокрема, акція УСДМ, спрямована на підвищення стипендій.

Конкурент есдеків у боротьбі за молодь — Соцпартія. Лідер соціалістів області народний депутат України Олександр Баранівський переконаний, що люди вже чітко бачать відмінність між соціалістами і комуністами, розуміють, що СПУ захищає справжні ідеали соціал-демократії в їх європейському розумінні, тому й стала членом Соцінтерну. Це, за його словами, приваблює в партію молодь, яка не бажає миритися з нинішніми реаліями. Серед останніх акцій партії — створення разом з деякими іншими політичними й громадськими організаціями громадського комітету захисту свободи слова. Викликано це і судовим рішенням щодо «Сільських вістей», проблемами, з якими зіткнулися радіо «Свобода», ТРК «5 канал», і тим, що й самому народному депутату доводиться добиватися права виступу в місцевих ЗМІ через суд.

Обласну організацію КПУ очолює Анатолій Доманський — теж народний депутат України. Більшість електорату старшого покоління хвилюють не лише політичні нюанси, а й те, чи можна буде безплатно доїхати автобусом до приміських городів, чи й далі зростатимуть ціни на хліб тощо. От і чергова акція протесту під вікнами ОДА була спрямована «проти антинародної пенсійної реформи, рабського Трудового кодексу, проти підвищення цін і тарифів». А серед вимог — і адресний продаж соціального хліба в Житомирі, і «послідовне проведення реформи системи політичної влади в Україні, ініційованої комуністами і підтриманої народними депутатами в першому читанні».

Усі три обласні «депутатські» парторганізації, незважаючи на ідеологічну різницю, мають спільну рису. В газеті соціал-демократів «Житомирщина молода», в «Комуністі Полісся» та в «Зірці надії» (СПУ) ще нема агітації за певного кандидата. А настрої в лівому таборі добре видно з листа члена СПУ, опублікованого під заголовком «Годі місити тісто, панове-товариші»: «І соціалісти, і комуністи — рядові — чекають, коли їхні керівники, опираючися на здоровий глузд, об'єднаються і зі спільним кандидатом підуть на вибори. Керівництво комуністів начебто не заперечує, але тільки з кандидатом П. Симоненком. А чому не з О. Морозом? Ось питання. Ось віжки дискусії. І чому питання не вирішується в первинних організаціях КПУ і СПУ, а нагорі?»

Народний депутат Леонід Грач, який приїхав на свою малу батьківщину (на Житомирщині він закінчив школу і ПТУ, тут живе його батько) презентувати нову книгу, сказав так:

— Ця бійка, що триває сьогодні між соціалістами та комуністами, тільки створює умови роздробленості та ллє воду на млин правого кандидата.

Гортаючи місцеві газети

— Сьогодні фактично є один кандидат, який повним ходом працює. Не секрет, що його підтримує Америка. А чому ж тоді від партії влади єдиного кандидата не називають, щоб він уже почав активні дії? — казав в інтерв'ю обласному телебаченню Леонід Грач. У житомирян, які читають місцеву пресу, таких питань уже не виникає, бо вони, здається, зрозуміли, що Партія регіонів недарма так називається, тож і президентські перегони почала саме з регіонів. На сторінках місцевих газет дедалі більше матеріалів, які написані не працівниками цих редакцій. Ось характерні заголовки: «Більше половини промислових підприємств Житомирщини — збиткові. Найближчим часом уряд Януковича має намір перевірити кожне з них», «Віктор Янукович: Такі речі, як сім'я, повага до старших, відповідальність за тих, хто слабкіший, кому ти потрібен, — для мене свята справа» — це про пенсійну реформу. Окрема стаття — про те, що уряд Януковича не допустить повторення кризової ситуації з хлібом.

До дня святого Валентина було приурочено публікацію «Кохання, цеглини і травмпункт», з якої дізнаємось, як колись на підприємстві трудовий десант узявся розвантажувати цеглу для будівництва доменної печі. Цеглина впала на ногу тендітній Людмилі, а Віктор підхопив дівчину і поніс до травмпункту, а потім «ті цеглини, з яких вони будували свій дім, виявилися ще міцнішими за ті, з яких розпочалося їхнє знайомство». В іншій газеті нарис про сім'ю Януковичів розкриває подробиці конфліктів молодого Віктора із законом, зазначається, що обвинувачення були безпідставні і їх згодом зняли. Коли проаналізувати все, що вже надруковано в місцевих газетах про Прем'єр-міністра, легко помітити основну тенденцію: ще до офіційного початку передвиборної кампанії інформаційно убезпечити її больові точки, по яких намагаються бити опоненти.

Утім, так само робить і команда Віктора Ющенка. Публікація з позначкою «На правах реклами» (25 лютого) розповідає про нелегкі випробування, що випали на долю в'язня № 11367, котрий сім разів тікав з фашистських таборів смерті, — батька лідера блоку «Наша Україна». Квінтесенцію можна передати такою цитатою: «На цьому тлі особливо гидкими видаються спроби політичних опонентів Ющенка навісити йому ярлик фашиста». А ось підзаголовки з іншого матеріалу: «Віктор Ющенко готує позов проти уряду за пенсійні маніпуляції», «На так зване підвищення пенсій не купиш навіть півкілограма ковбаси».

Головна різниця між двома претендентами полягає в тому, що Ющенко включився в гонку значно раніше, а Януковичу доводиться доганяти. Приватні ЗМІ почуваються вільніше: в них можна знайти публікації і за Ющенка, і проти нього, і за Януковича (буває, навіть в одному номері), є й матеріали, які розкривають позиції соціалістів.

Чверть ставки — чверть підтримки?

— Ви за кого голосували на минулих виборах? — запитав під час зустрічі з селянами Іван Кириленко, підкресливши перед цим, що приїхав на Житомирщину не як віце-прем'єр, а як лідер Аграрної партії України.

— За Аграрну партію, — відповів один з учасників зустрічі.

— Але нашої партії у виборчих бюлетенях не було, — змушений був нагадати Іван Григорович.

— Згадав, за Селянську...

Про те, що в списках був блок «За єдину Україну!», до якого входила й Аграрна партія, селяни, схоже, вже й забули. Але то минуле. А що в майбутньому? Керівникам АПУ на місцях буде значно складніше, ніж під час попередніх президентських виборів, добиватися бажаного для влади результату. І це, хоч як парадоксально, один з наслідків аграрної реформи. Бо хто пригрозить, що не дасть техніки виорати город там, де господарство вже розпалося? Як доводити здобутки перетворень, якщо селянин не може взяти довідки для перерахунку пенсії, коли й документи зникли? Як агітувати працівників сільської культури й медицини, якщо кількість тих, які працюють на 0,25, 0,5 чи 0,75 ставки, в області навіть зросла? Тож непросте завдання стоїть перед Миколою Галичем, котрий відповідає за село і як лідер АПУ в області, і як заступник голови ОДА Сергія Рижука, донедавна аграрного міністра.

Утім, не легше «регіоналам» й у Житомирі. З 12-мільйонного боргу із зарплати в обласному центрі половина припадає на чотири підприємства-банкрути. Отож потужний десант Партії регіонів з Києва недарма проводив на Житомирщині своєрідний огляд лав і можливостей. Обласний осередок її донедавна очолював директор підприємства, а тепер — перший заступник голови ОДА Микола Присяжнюк.

«Годі кричати «Ганьба!»

У лавах опозиції найбільші зміни відбулися останнім часом в обласній організації Української народної партії. Попереднього керівника (він стояв біля витоків Руху в Житомирі) взагалі виключили з її лав. Організацію очолив Юрій Спіженко, колишній народний депутат. Заступник голови Микола Юхимчук наводить цифри: з липня лави партії зросли до 5 тисяч осіб — утричі. Її поповнили колишні члени ДемПУ і ті, хто вийшов свого часу з Руху. Серед поповнення багато науковців, з'являється дедалі більше осередків у сільській місцевості. Микола Антонович переконаний: якщо в партії будуть ті, хто вміє тільки «Ганьба» кричати, кого ж вона зможе висунути на роботу в органи влади після перемоги Ющенка? Він зауважує, що склалися нормальні відносини з організаціями Народного руху України, партіями «Реформи і порядок», УРП «Собор». Розбіжностей жодних.

— Але об'єднати не вдасться й після перемоги Ющенка, — визнає. — В нас кожен хоче бути першим, хай навіть у тій партії і людей зовсім мало. Тож починати об'єднувати потрібно не згори, а знизу.

Обласна організація УНП видає свою газету «Наша Житомирщина». «Нашоукраїнців» підтримує і газета «Вільне слово», засновником якої є Асоціація незалежних журналістів.

Олексій КАВУН.

Житомир.

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

У бізнес — через «вікно»

Якщо ви бажаєте започаткувати власний бізнес, то строк державної реєстрації фізичної особи-підприємця не має перевищувати два робочі дні. Таку норму закладено до Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців». А як буде насправді? Оцінимо після 1 липня нинішнього року, коли цей закон набуде чинності. Адже для запровадження цього закону потрібно провести чималу організаційну та технічну роботу. Саме тому Комітет Верховної Ради з питань промислової політики та підприємництва провів слухання, під час яких було проаналізовано зроблене.

Заступник голови Держкомітету з питань регуляторної політики та підприємництва Сергій Третьяков зазначив, що цим законом запроваджується принцип «єдиного реєстраційного вікна», тож підприємцям не доведеться бігати з документами по різних інстанціях. До того ж закон чітко обмежує перелік документів, які фізична особа, що бажає стати підприємцем, повинна подати особисто або надіслати рекомендованим листом до державного реєстратора: заповнену реєстраційну картку, копію довідки про внесення заявника до Держреєстру фізичних осіб-платників податків та документ, що підтверджує внесення реєстраційного збору. І це все. А держреєстратору цим само законом заборонено вимагати додаткові документи. Після перевірки поданих документів реєстратор протягом двох робочих днів повинен внести підприємця до Єдиного державного реєстру і не пізніше наступного робочого дня має видати свідоцтво про держреєстрацію. От ви й підприємець! Трохи більше документів потрібно подати для реєстрації юридичної особи, але й у цьому разі їх перелік чітко окреслено законом. Принаймні на папері все дуже складно. Тим часом станом на 1 лютого 2004 року лише 55 відсотків реєстраційних органів забезпечені приміщеннями, 51 відсоток — комп'ютерним обладнанням, доступ до мережі зв'язку, без чого в принципі неможливий єдиний загальнодержавний реєстр, мають лише 42 відсотки реєстраторів.

Чи встигнуть державні реєстратори до 1 липня завершити матеріально-технічну підготовку, запитує голова Комітету ВР з питань промислової політики і підприємництва Юрій Єхануров? Бо ще ж потрібно навчити близько 1,5 тисячі працівників органів реєстрації, виготовити півтора мільйона бланків свідоцтв, розробити систему захисту інформації. Верховна Рада крім того ще має внести зміни до деяких законів, котрі суперечать деяким нормам закону про держреєстрацію.

Як зауважила директор Центру комерційного права Валентина Данішевська, у новому Цивільному кодексі не згадано чимало видів юридичних осіб, котрі, проте, зафіксовані у Господарському кодексі. Крім того, відповідно до прикінцевих положень закону, протягом 2004—2005 років державні реєстратори мають провести заміну раніше виданих свідоцтв на свідоцтва єдиного зразка. Якщо врахувати, що станом на 1 січня 2004 року в Україні зареєстровано майже 900 тисяч юридичних та 2 мільйони 676 тисяч фізичних осіб-підприємців, то попереду — велика робота. Особливо, якщо зважити, що наші люди люблять усе робити в останній момент. Але цього разу, здається, затягувати з перереєстрацією не варто. І не тому, щоб наприкінці 2005 року не стояти в чергах — однією з підстав для відмови у реєстрації є «наявність у Єдиному державному реєстрі найменування, яке тотожне найменуванню юридичної особи, яка має намір зареєструватися». А тепер пройдіться містом і погляньте, скільки довкола «тотожних» назв кафе, перукарень чи магазинів. Отже, хто буде першим, тому пощастить залишитися з сьогоднішньою назвою — решті доведеться змінюватися. Але, на думку фахівців, ця норма із тих, що наближають нас до цивілізованого підприємництва та дають можливість легко — через «єдине вікно» — входити у бізнес.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Катерина ФОМЕНКО: «Явної дискримінації жінок у Верховній Раді немає. Але чоловіки захоплюють парламентську трибуну»

ХТО Є ХТО

Із досьє «ГУ»

Катерина ФОМЕНКО, народний депутат України у 114-му виборчому окрузі (Луганська область). Закінчила Луганський аграрний інститут, кандидат економічних наук. До роботи в парламенті її обирали депутатом районної, обласної рад, працювала в районній та обласній держадміністраціях, очолювала постійну комісію Луганської облради з питань бюджету і фінансів. Член Аграрної партії України, голова підкомітету Бюджетного комітету Верховної Ради, член депутатської групи «Народний вибір». Президент Всеукраїнської асоціації ошуканих вкладників.

К. Ф.: У Швеції, наприклад, 50 відсотків парламенту становлять жінки. Однакова кількість чоловіків і жінок у складі вищих структур виконавчої та законодавчої влади цієї країни загалом позначається на її рівні життя. Як відомо, він дуже високий. В українському парламенті жінки становлять лише 4,5 відсотка. Змушена визнати, що не все в нас роблять продумано. Явної дискримінації жінок у Верховній Раді немає, однак самі бачите, як владно, з позиції сили чоловіки захоплюють парламентську трибуну.

Кор.: Виходить, жінці-депутату потрібні не лише сталеві нерви, а й сильні лікті?

— Виходить, що так. Дуже важко працювати в умовах, коли починають застосовувати фізичну силу.

— А як законодавець, обстоюєте рівність чоловіків і жінок?

— Крім усього іншого, займаюся і гендерною політикою. Недавно подала на розгляд парламенту проект закону «Про гендерну рівність». До речі, наполягаю на тому, щоб за пропорційної системи виборів до законодавчого органу обирали не менш як 30 відсотків жінок.

— Уже вдруге ви брали участь у розробці державного бюджету країни. Які ваші пропозиції було враховано?

— Я є одним із трьох авторів закону «Про виживання бюджету на рівні села, селища, міста міжрайонного значення». Цей закон має значно врегулювати розподіл коштів на місцях. Адже, як відомо, більшість питань постає не через розмір бюджету, а через систему його розподілу. Скажімо, як правильно, справедливо розподілити бюджет Луганська серед його чотирьох районів? Дати грошей тому, в кого більше повноважень, або тому, хто більше подобається? Закон сприятиме об'єктивному розподілу бюджету.

— Збоку здається, що ваша кар'єра здійснювалася швидко і просто. Чи так це насправді?

— У мене справді від самого початку все складалося успішно. З відзнакою закінчила середню школу і з червоним дипломом Луганський аграрний інститут. Мені пророкували шлях до аспірантури, але я дуже хотіла працювати. До того ж почати з азів, щоб опанувати професію досконало. 10 років працювала економістом у різних господарствах Білокуракінського району на Луганщині. В 25 років була наймолодшим сільським економістом в області. Село для мене досі близька і рідна тема.

— Як ви наважилися опікуватися такою «непідйомною» проблемою — повернення знецінених внесків громадян?

— Коли я працювала депутатом обласної ради, не було жодної зустрічі з виборцями, щоб мене не запитали: а коли нам повертатимуть вклади? Зазвичай, доводилося відповідати, що це, мовляв, у компетенції Верховної Ради. Коли мене обрали до парламенту, я стала ініціатором створення спеціальної комісії, котра сьогодні займається проблемою повернення вкладів населенню. Тема ця справді непідйомна, але з мертвої точки її вже вдалося зрушити: подано законопроект, який визначає джерела поповнення державного компенсаційного фонду, знайдено майже всі документи, підписані колишніми прем'єрами України і Росії, керівниками центральних банківських структур двох держав, що їх довгий час вважали загубленими. Створивши міжпарламентську депутатську групу, ми хочемо запропонувати росіянам свої наробітки і порушити це питання на рівні двох парламентів.

— А яким було ваше найгіркіше розчарування в парламентській роботі?

— Боюся скривдити своїх колег, але мене одразу вразили організаційні моменти в діяльності Верховної Ради. За свою кар'єру мене обирали депутатом різних рівнів у Луганській області, і я звикла до дисципліни. Мене шокувало те, що деякі парламентарії не ходять на засідання, не працюють, як слід, з документами і тому часто голосують, самі не знаючи за що. Я, зізнаюся, постійно проводжу аналогії між веденням сесій у Верховній Раді та в Луганській облраді. Різниця велика.

— А як ви плануєте свій робочий день?

— Ранок починається дуже рано — о п'ятій годині — з планування дня. Працюю в напруженому ритмі, іноді забуваючи навіть поїсти. Закінчується робочий день о 9—10-й годині вечора. Іноді стою перед вибором: піти до спортзалу або провести цей час із сином? Частіше вибираю останнє. Моєму синові 19 років, він студент Національного економічного університету. Ми з ним великі друзі. Хоч і живемо в похідних умовах — у маленькому готельному номері, намагаємося створити затишок. А чого мені не вистачає в житті — так це, мабуть, часу. Розтягти б добу ще на кілька годин...

Алла АНТИПОВА.

Люди, які не можуть без Одеси

МАЛОВІДОМЕ — ПРО ВІДОМИХ

Не буває й тижня, щоб до Одеси не завітала якась московська творча знаменитість. Мабуть, жодне місто України, навіть столиця, не може змагатися в цьому з Одесою. Лиш останнім часом тут побували Євтушенко і Вознесенський, Тодоровський і Хейфіц, Співаков і Башмет, Жванецький і Карцев, Басков і Доліна, Васильєва і Джигарханян. «Знаєте, — зізнався останній, — у вас тут якесь особливе повітря, вдихнеш раз-другий — і стачить потім снаги на цілий рік». Знаменитий кіноактор мав на увазі, звісно, не повітря в прямому значенні цього слова, а особливу атмосферу, яку одесити можуть створити навколо актора, — в театрі, готелі, на вулиці. А у відповідь —щирість і відвертість «зірок» — перед публікою, одеськими колегами і навіть журналістами.

Рятівниця фрегата

Як тільки в Одеському театрі музкомедії розпочався антрепризний спектакль «Слуга трьох господинь» («Слуга трех госпож») і на сцені з'явилася Олена Санаєва, згадалася зустріч майже 30-літньої давності.

Олена Санаєва

...Круїзне судно вийшло з Одеського порту в море, взявши курс на популярну тоді Кримсько-Кавказьку туристичну лінію. Був уже вечір, і пасажири потяглися до концертної зали, заповнивши її вщерть. Ще б пак, обіцяно зустріч з легендарним уже тоді Роланом Биковим! Не буду розповідати про його блискучий виступ, мова про інше: звернув тоді увагу на струнку білявку поруч з Биковим. Хто вона? Всезнаюча співачка Нінель Ткаченко просвітила мене:

— Чергова Роланова пасія. Олена Санаєва...

Не одразу пов'язав почуте прізвище з відомим кіноактором Всеволодом Санаєвим. Це вже потім, коли в один з вечорів, за «протекцією» Нінель Ткаченко, підсів у барі до столика Бикова й Санаєвої, дізнався: дочка. Биков пив пиво і то розповідав анекдоти, то враз ставав похмурий. Кілька разів кудись виходив, і Олена помітно хвилювалася.

— Ролан, — раптом мовила, — і в роботі, і в побуті, і у стосунках з іншими — мов фрегат, якого шторм жене на рифи. Я маю перетнути йому шлях до загибелі...

«Ні, ця дівчина зовсім не схожа на вертихвістку й навряд чи погодиться на роль чергової пасії», — подумалося тоді...

...Олена Санаєва, ледь знявши грим, ще не отямившись від стресу (у фіналі спектаклю раптом розвалився бутафорний рояль, на якому московські актори грали заключну сцену), таки згадала ту давню зустріч, невдовзі після якої стала дружиною Бикова. Те рішення далося їй, двадцятирічній, непросто: Ролан був удвічі старший, до цього уже мав дружину, теж актрису, з якою прожив майже 15 літ; він нерідко захоплювався іншими жінками, а воно — ним. А Санаєва зовсім недавно побралася з молодим красивим чоловіком, якого, здавалося, покохала назавжди. Та все змінили зйомки фільму «Докер», де Олена грала дружину Бикова. Та зустріч затьмарила все. І коли Биков запропонував їй стати справжньою дружиною, Олена думала недовго...

Вони прожили разом чверть віку, до самої смерті Бикова. Теж передчасної. Але за ті роки він встиг стільки зробити, що залишив добру пам'ять у серцях мільйонів назавжди. Хтозна, чи не розбився б «фрегат» об житейські рифи набагато раніше, якби поруч не було терплячої, турботливої і ніжної Олени Санаєвої.

«Авантюрист» нічого не приховує

У московського артиста Михайла Козакова, про що він сам нерідко говорить, — одеське коріння, яке раз-по-раз «дає про себе знати, — схильністю до авантюризму, наприклад». В Одесі, на «Фонтані», мешкали його дідусь-серб і бабуся-грекиня. Тут народилася його мати.

— Отже, — сміється Михайло Михайлович, — я справжній одесит: у моїх жилах тече грецька, сербська, єврейська кров! (Остання, треба розуміти, батьківська.— **Г. В.**) Та й сценічну кар'єру ще школярем Мишко Козаков розпочинав у Одесі, в масовках. А щодо схильності до авантюризму — чи ще хтось з акторів так часто змінював свої амплуа, кидав один проект і хапався за інший, як робив це Михайло Козаков? Йому замало успіху в театрі й кіно, він ще й режисер, письменник, читець власної й чужої поезії та прози. У недавній свій приїзд до Одеси виступав у тутешньому російському драмтеатрі з новою поетичною програмою «Від Пушкіна до Бродського».

Михайло Козаков

— А як же театр?

— Він при мені, а я при ньому. У театрі «Моссовета» граю роль, до якої ішов усе життя, — короля Ліра.

— А як з кіно?

— Не полишаю. Мої нинішні кіноролі — в дуже світлій і симпатичній комедії «Чудова долина» та в трагічній стрічці «Смерть Таїрова» — про останні роки життя великого режисера. Як кінорежисер готуюся екранізувати п'єсу Зоріна «Мідна бабуся» — це про Пушкіна...

Згадалася не дуже давня «авантюра» Козакова — його переїзд на роботу до Ізраїлю. Перед тим Михайло Михайлович завітав до Одеси. Тут його відраджували:

— Дарма. Такої популярності, як вдома, не матимете.

Він, однак, для себе уже вирішив: «Спробую...» Спробував, щоб повернутися...

Багато хто, зокрема, найближчі друзі й рідня, і тепер ось відраджують — від написання й видання розповіді про те, як у 60-ті роки ще молодий Козаков співробітничав... з КДБ (щоб «допомогти в викритті підступів іноземних розвідок»).

— Не всі зрозуміють такі одкровення.

— Розумні зрозуміють. Та й не хочу, щоб мої онуки-правнуки раптом дізналися про якийсь бік мого життя не від мене самого. Нічого не хочу приховувати...

Отже, він для себе і тут уже все вирішив. Під час зустрічі Михайла Козакова з головою Одеської облдержадміністрації Сергієм Гриневецьким зайшла мова про випуск аудіодиску на «одеську тематику», до якого б увійшли твори Пушкіна, Бабеля, Катаєва, Ільфа і Петрова, інших авторів. Михайло Михайлович без вагань пішов і на цю «авантюру».

Прима не хоче бути четвертим лебедем

Ця «гастроль» стала для одеситів приємним сюрпризом. Щойно закінчився судовий розгляд справи «Анастасія Волочкова проти адміністрації Большого театру», і хоча балерина його виграла, можна лише здогадуватися, скільки сил і нервів це їй коштувало. Не до гастролей, думалося. А прима взяла й приїхала. Хто в це не вірив і заздалегідь не придбав квитка, мусив пошкодувати. Втім, дирекція театру музкомедії, зважаючи на бурхливий глядацький інтерес, розпорядилася, щоб «посадочними» місцями каси не обмежувалися, отож багато хто стояв у проходах, сидів на принесених з собою розкладних стільчиках. І всі захоплено спостерігали за витонченими па Жізель-Волочкової, дружно аплодували, гукали «Браво!», кидали на сцену букети квітів. І не могли второпати: чим не догодила прима керівництву Большого?!

Вона спершу не розкриває подробиць, каже лиш, що головна причина скандалу навколо неї — інтриги заздрісників та бажання деяких бізнес-структур, що управляють театрами, приручити її, зробити слухняною. А потім раптом:

— Міністр культури, який раніше приходив на всі мої концерти з квітами і говорив, що ніколи нікому не дозволить зобидити мене, круто змінив своє ставлення і пообіцяв, що я буду танцювати, в кращому разі, четвертого лебедя в кордебалеті. Але не діждеться...

Анастасія Волочкова

А з «легкої руки» директора Большого театру Анатолія Іксанова по ЗМІ пішла гуляти чутка про надмірну «тяжеловесность» Волочкової: її зріст і вага, мовляв, не відповідають «класичним параметрам». Що ж, каже Анастасія, я справді дещо крупніша за інших балерин театру — зріст 168 сантиметрів, вага 50 кілограмів, та чи це головне? Бувало, й крупніші танцівниці мали всесвітню славу. Головне — якою ти є на сцені...

У балеті Настя з семи літ, відтоді, як її прийняли до Ваганківського хореографічного училища. Потім була Російська академія балету ім. Ваганової, і вже тоді студентці-стажистці Волочковій довірили головну роль Одетти-Оділії в «Лебединому озері» Маріїнського театру, а після більш ніж вдалого дебюту запросили солісткою. За чотири роки роботи в цьому театрі Анастасія зіграла майже півтора десятка головних партій у класичних і сучасних балетах. Після переходу до Большого Волочкова поповнює свій репертуар новими ролями, що принесли славу не тільки їй, а й усій трупі. Анастасія з тріумфом гастролює за рубежем, стає переможницею міжнародних конкурсів, її визнають на міжнародному рівні кращою балериною року (2001). І раптом — «четвертий лебідь в кордебалеті»...

Вигравши суд у адміністрації Большого театру (останню зобов'язано поновити Волочкову на роботі й виплатити їй матеріальну компенсацію), Анастасія не тішить себе надіями, що їй знову доручатимуть головні ролі. Вона прагне самостійності, власних проектів і програм. Є чимало задумів, аж до створення балетної школи і театру, де вона «ніколи не дозволить втручатися у творчий процес бізнесменам, банкірам чи нафтовикам».

— А чому б вам не поїхати туди, де вас цінують і шанують? До Лондона, приміром, де ваші виступи завжди тріумфальні, де маєте могутніх меценатів?

— Повірте, я дуже патріотична. Мені дорога Росія, я зможу для неї щось зробити. А нашу публіку жодна інша не замінить. Як і одеську. Ви відчули доброзичливість, надихаючу настроєність зали? Я відчула.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Танго на Аконкагуа

АКЦІЯ

(Початок на 1-й стор.).

— Перше повідомлення з Південної Америки електронною поштою ми послали вам з базового табору, з висоти 4300 метрів, — розповідає керівник експедиції Ігор Парчевський. — Днем пізніше сюди прибули росіяни. Їхній керівник Олександр Абрамов здивувався, як грамотно спланували і провели ми акліматизацію та сходження. Штурм вершини почали з висоти 5600 метрів. Він тривав одинадцять годин. І був важчий, ніж коли ходили на Кіліманджаро, бо Аконкагуа майже на кілометр вища. За дві години досягли 6200-метрової позначки, де випередили англійців. А ще через 100 метрів зустріли поляків, серед них був знаменитий Річард Павловський. Це його тринадцяте сходження на Аконкагуа. Майже одночасно з ними дісталися вершини. Останні метри давалися дуже важко: на кожний крок робили два-три вдихання. До того ж сильний вітер забирав останні сили, зірвав з мене шапку й окуляри.

Фото Ігоря ПАРЧЕВСЬКОГО.
Під час підкорення найвищої точки Анд — гори Аконкагуа

На вершині встановили жовто-синій прапор. Поляків здивувало, що в нас була певна мета, а не просто спортивний інтерес. Ще більше здивувались, коли почули, що це не перша підкорена нами вершина в рамках акції «Прапор України — на вершинах світу».

— У ці хвилини ми були втомлені, але щасливі, — каже Юрій Кравчук. — Важливо також, що ми не тільки пізнавали нову для нас країну, а й мали чудову нагоду розповісти про свою. Зустріли альпіністів з різних країн. Коли попросили поляків сфотографувати нас на вершині біля прапора та з логотипом «Голос України», вони поцікавилися, що це за напис. Ми розповіли про газету, а потім і подарували кілька примірників.

Перед сходженням Ігор Парчевський святкував своє сорокаріччя. Привітання приймав від альпіністів з різних країн. Частував їх за українським звичаєм, співали під гітару. Лиш танго не танцювали!

Наші альпіністи — не часті гості в Андах, тому в місцевих мешканців викликали особливий інтерес. Та й альпіністи з інших країн сповна оцінили українських колег, які того дня, попри складні метеоумови, проклали стежку на Аконкагуа для інших експедицій.

— Коли місцеві жителі чули, що ми зійшли на Аконкагуа, в них це викликало повагу й захоплення, бо ця гора — гордість країни і зійти на неї — престижно, — каже Юрій Кравчук. — Аргентинці дбають про неї, та й про всі заповідні місця. На схилах не видно сміття, як-от у Карпатах, де ми проводимо тренувальні збори. На вході до заповідника кожному альпіністу видають нумеровані пакети для сміття. Їх треба здати при поверненні чи на проміжних станціях. І контроль за цим дуже суворий, тому в горах не побачиш сміття.

— Аргентина — футбольна країна, — розповідає Ігор Парчевський. — Там культ Марадони: про нього є пісні, безліч сувенірів, його ім'ям названо одне з кращих вин. Є його музей, де й у будні людно, і ми там були. В інших країнах нас плутали з росіянами, але не в Аргентині! Наш футболіст Андрій Шевченко — і там улюбленець! Його прізвище називають з доброзичливою усмішкою. Ми чули багато доброго про працьовитих українців, які колись емігрували сюди.

Добираючись до Анд, від Мендози до Мар-дель-Плата, ми подолали понад 1200 кілометрів, подорожували країною й потім. У нас є багато спільного. Там теж економічні труднощі. Аргентині не вдалося уникнути дефолту. Утричі впав курс національної валюти, утричі все подорожчало. Однак розмови з людьми переконали: тут вірять у кращі часи. А головне — ми цікаві одне для одного. І усвідомлювати це дуже приємно, — підсумував Ігор Парчевський.

— Яка наступна вершина?

— Гора Мак-Кінлі на Алясці, за Полярним колом.

Олександра ЮРКОВА.

КАЛЕНДАР

«Не без суму згадав я...»

Енциклопедичні дані непевні. За деякими з них, вчора виповнилося 180 літ з дня народження великого педагога Костянтина Ушинського. За іншими даними, «кругла дата» була рік тому. На цьому наполягає, скажімо, серйозний сумський дослідник Віктор Терлецький (див., зокрема, його книгу «Роде наш красний. Ушинські крізь призму століть»). Там є цікаві подробиці. Ушинський, загальновизнаний в Російській імперії педагог (він навіть на прохання імператриці писав «Листи про виховання спадкоємця російського престолу) був свідомий свого походження і ніколи не забував краю предків (Новгород-Сіверський, Сумщина). Це саме він сказав: «Коли зникає мова народу — народу немає більше!» І уточнив, яку мову мав на увазі: «Не без суму згадав я тут наших малоросійських хлопчаків, яких починають ламати на великоросійський лад...» Сам він з козацького роду, його прадід був намісником Покровського собору в Охтирці. А по лінії дружини, Надії Дорошенко, Ушинський доводився родичем Гоголю і Пушкіну, чия дружина, Наталя Миколаївна, також була з нащадків славного гетьмана Дорошенка.

Віктор ГРИНЕВИЧ.

Кричевський повертається

ВИТОКИ

Кожний видатний українець, кого доля в лиху годину занесла далеко від рідного краю, рано чи пізно повертається на батьківщину. Принаймні, повертається ім'я або твори набутки. Не виняток — і один із найвидатніших українських художників XX століття Василь Кричевський (1873—1952), виставку творів якого відкрито в Музеї книги і друкарства України, що в Києво-Печерській лаврі.

Василь Кричевський був новатором в архітектурі, малярстві, графіці, декоративному мистецтві, сценографії, в кіно, непересічним мистецтвознавцем і педагогом, співзасновником Української академії мистецтв, автором Великого і Малого герба УНР, котрі відроджуються у незалежній Україні.

Минулого року родина В. Кричевського, що мешкає в Каракасі (Венесуела) подарувала українським музеям 314 творів художника. І ось новий дарунок доньки митця Галини та онуки Оксани Кричевської-де Лінде — ще 148 творів великого художника. Серед подарованих робіт — малярські та графічні краєвиди Полтавщини і Слобожанщини, Києва й Венеції, начерки ілюстрацій, книжкових обкладинок, театральних і кінодекорацій, малюнки українських хат і церков, ескізи орнаментів для тканин тощо. Всі вони поповнять колекції Музею книги і друкарства, Шевченківського національного заповідника в Каневі, Полтавського краєзнавчого, Сумського та Лебединського художніх музеїв. Передачу творчої спадщини В. Кричевського здійснено за участю Державної служби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України та за сприяння міжнародної інвестиційної компанії «Sigma Bleyzer».

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

ПРЕЦЕДЕНТ

Таких ще не було

20-річна івано-франківська письменниця Тетяна Малярчук увійшла до гурту номінантів Шевченківської премії. І висунув її на здобуття цієї премії метр української літератури Павло Загребельний. Хоч лауреатом, як уже відомо, юна письменниця не стала, прецедент створено! В історії цієї нагороди таких юних ще не було.

Тетяна Малярчук навчається на IV курсі філологічного факультету Прикарпатського університету ім. Василя Стефаника. Повість «Троянда Адольфо», яку було висунуто на премію, написала ще два роки тому. У журналі «Березіль» повість вийшла у 5—6 числах за минулий рік. Написана вона у формі внутрішньої сповіді молодої героїні. Сюжету як такого нема. Дівчина їде в поїзді до своїх родичів у Сибір і згадує історії життя кількох поколінь жінок свого роду. Читач зможе відчути магнетизм і неповторний стиль цієї оповіді уже навесні цього року, коли повість вийде окремою книгою в Івано-Франківську. А тим часом Тетяна написала нову повість «Комплекс Шехерезади», яка вийде в найближчому номері журналу «Четвер». У періодиці з'явилося кілька її оповідань, які свідчать, що в нашу літературу прийшов талановитий прозаїк.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

І гармати гримлять...

Саме пересвідчитися в тому, що з нашою артилерією все гаразд, і запросили журналістів на базу 6-го навчального центру ракетних військ і артилерії (РВіА) поблизу Дівичок, що у Переяслав-Хмельницькому районі. Тут протягом чотирьох днів тривали командирські збори з керівним складом, начальниками оперативних командувань, армійських корпусів, командирами частин і з'єднань цього роду військ під безпосереднім керівництвом командувача РВіА Сухопутних військ ЗС України генерал-лейтенанта Миколи Грицая (**на фото праворуч**).

«Показового» дня стрільби велися штатним пострілом із реактивних систем БМ-21 («Град»), 152-мм гаубиці 2С-3, 120-мм гаубиці Д-30 та 100-мм протитанкової гармати МТ-12. Враження — незабутнє! Якщо під час стрільби з гармати результати були очевидні, із «Градом» складніше — дальність польоту ракети велика, тож доводилося чекати повідомлень про результат. А на нього впливає і індивідуальна підготовка, і злагоджена робота підрозділів. Гармаші відстрілялися з показником 2,7 снаряда на одну уражену мішень. Із «Граду» декілька ракет не вистрілили, але то була нормальна робоча ситуація. Натомість ми отримали змогу подивитися, як проходить процес вилучення снаряда. Враховуючи, що навчання були не показові, хлопці трошки нервувалися, тож нам запропонували краще роздивитися зблизька гармати. Бійці, що опікуються ними, слухняно виконували всі побажання і накази журналістів махнути прапорцем і підняти ствол гармати. Витримка в них — чудова!

Звичайно, цікавило питання безпеки. Зі слів генерал-лейтенанта Миколи Грицая, розміри полігона — 160 тисяч гектарів. Площа для стрільби — чотири кілометри на дванадцять. Стрільба проводилася з великими гальмовими кільцями, тож дальність становила 10,5 км. Тобто вимоги безпеки виконували повністю. А після трагедії в Артемівську комісії Міноборони і МНС мають план перевірок. Снаряди, які за термінами технічної придатності не можуть використовуватися, будуть ліквідовані. Що більше снарядів випускати на полігонах і навчати особовий склад підрозділів, то менше їх доведеться знищувати.

«На сьогодні ракетні війська і артилерія спроможні виконувати до 70 відсотків загального обсягу завдань з вогневого ураження і є носієм основної вогневої потужності Сухопутних військ Збройних сил України в операціях, що проводяться із застосуванням звичайної зброї».

(Із прес-релізу прес-служби МО України).

Скорочення чекає і на особовий склад, за словами М. Грицая, — на половину. Проте запевняють, що соціального вибуху не буде. Ідуть офіцери і прапорщики, які за вислугою років мають право на пенсію. Таких приблизно 4 тисячі. Лишаються кращі, і результати зборів це підтвердили — підготовку оцінено як «не гіршу, а деякою мірою і кращу, ніж в інших країнах». Але нехай буде так, щоб ми не мали нагоди в цьому переконатися. І цілі у хлопців нехай будуть учбовими, як у Дівичках — вони не стріляють у відповідь.

Анастасія СИРОТКІНА.
Фото автора.

...І музи не мовчать
або В ногах правда є!

Загальні збори Національної спілки письменників України визнали позастатутним проведений восени минулого року в Пущі-Озерній з'їзд, на якому головою спілки «обрано» Н. Околітенко, і протестують проти «зачистки політичного поля» перед президентськими виборами.

Уперше в історії спілки (а влітку НСПУ відзначатиме 70-ліття) всеукраїнське зібрання майже тисячі письменників довелося проводити на вулиці, на ногах. Керівництво Київського технічного університету в останній момент відмовилося надати вже оплачений письменниками зал Палацу культури, а інші столичні аудиторії виявилися для НСПУ недоступними. Автор цих рядків, як член спілки, до останнього губився у здогадах про місце проведення IV позачергового з'їзду НСПУ. Спершу отримав запрошення за підписом В. Яворівського прибути до колишнього політехнічного інституту, затим — багатослівну телеграму від «приреченої» судом нової головихи спілки пані Околітенко: з'їзду не бути!

...Народу у приміщенні НСПУ на вулиці Банковій зібралося стільки, що довелося збори проводити на вулиці перед будинком. І перше, що довелося там почути, — влада припустилася чергової політичної помилки, ранимі письменницькі душі такого не забувають. Дехто осудливо хитав головою: мовляв, навіть діти знають, що старшим треба поступатися місцем у транспорті, а тут влада змусила старих немічних літераторів вистояти на холодній вулиці кілька годин!

Утім, на Банковій письменники мають свою владу. І для цієї влади вони також приперчене слово приберегли. Сам Володимир Яворівський, обраний головою НСПУ на з'їзді в жовтні 2001 року, також не уникнув самокритики. Визнав власні кадрові помилки, зайву емоційність, почасти самодіяльність у керівництві НСПУ.

Однак незадоволення порядками у спілці не сягнуло тієї «революційної» межі, за якою письменники ладні погодитися з розколом у своїх рядах, а тим паче з перетворенням НСПУ у наймичку владних кланів. А тому заявляли рішуче «ні!» спробам підмінити українську літературу «скандальними внутріспілковими передвиборними баталіями».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Цікаво, що обидві сторони цього — вочевидь спровокованого — конфлікту мали сумніви, що більшість письменників (а НСПУ налічує 1658 осіб) збереться на з'їзд. Яворівський згодом зізнався, що не чекав такої кількості, думав, більшість його колег на місцях таки вдалося залякати. Та письменники з обласних організацій НСПУ довели, що це не так. За покликом ініціативної групи на чолі з Анатолієм Дімаровим та Ради НСПУ до спілки на Банковій їх, за підрахунками мандатної комісії, прибуло 966 осіб. Більшість!

І ця більшість сказала своє слово. Цитую Павла Загребельного: «Я вже не знаю, чи я письменник, чи ні, чи я є, чи мене немає. Бо не знаю, що завтра про мене скаже один з райсудів Києва, який визнав легітимною якусь головиху...»

Окрім осуду дій «розкольників», майже усі делегати проголосували за продовження повноважень обраних ще у жовтні 2001-го керівних органів НСПУ на чолі з Яворівським. Часом зібрання «збивалося з жанру» й нагадувало мітинг (тон задавали митці — першопрохідці Руху й лідери опозиційних партій). Посилаючись на закон про творчі спілки, оратори підкреслювали рівнозначність понять «загальні збори», «з'їзд», «конференція» — як найвищого органу спілки.

Одначе педантичний голова мандатної комісії народний депутат Михайло Косів (парламентська школа!) застеріг: нинішній захід слід вважати загальними зборами. Для з'їзду необхідна присутність не менше двох третин членів спілки. Та хоч би як там було, очевидно головне: обрана в жовтні 2001-го «стара» керівна команда спілки отримала більший аванс довіри, аніж самозванці, підперті вердиктом столичного райсуду.

Анатолій БЕНЬ.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

Торгівля славою

Із Сум до редакції надійшов лист — крик відчаю..

У «Голосі України»за 3.10.03 прочитав статтю «Свавілля без краю» про те, як безліч доморощених спритників у наші дні збагачуються на святині — нагородах захисників Вітчизни. Причина того — аморальність і бездуховність, насамперед нашої влади, котра, довівши країну до злиднів, сама заплющила очі на це святотатство і потурає йому. У Сумах, наприклад, куди не глянь: на «барахолках», біля антикварних магазинів, на стовпах, парканах, деревах натрапляєш на оголошення: «Купуємо антикваріат, ікони, золото, срібло, платину, коралове намисто...» Якась київська фірма «Епоха», що скуповує все — від нагород до цінних паперів, а заразом шаблі, кортики, радіодеталі, порозклеювала аркушики навіть на водостічних трубах. Страшно і прикро за нас — українців: леонідів, вікторів, петрів, що забули свою історію, а відтак віддали її на поталу перекупням.

Ось якого листа надіслав до редакції сумчанин Семенов.

На кожній сумській «барахолці», починаючи з наймиршавіших і аж до центрального ринку, справді, аж в очах мерехтить від оголошень на кшталт: «Куплю нагороди, золото, долари, євро».

Запитую одного, другого, третього перекупника, на «вітринах» біля яких розвішано медалі, яка нині реальна ціна орденів Слави чи Вітчизняної війни? Оцінливий погляд з ніг до голови — і відповідь крізь зуби: «Принесеш, тоді й про бабки побалакаємо». Четвертий виявився балакучішим: «Якщо на колодках — гривень 150 затягне».

Подумалося: «Не в ціні нині доблесть і відвага в незалежній Україні». У згаданій в листі «Епосі», на відміну від ринкових «колег», цін не приховували і на дрібниці не розмінювались.

— Орден Слави I ступеня залежно від схоронності, порядкового номера, наявності орденської книжки можемо придбати за 600-900 доларів, — упадав біля мене власник фірми. — Вартість ордена Вітчизняної війни I ступеня, з урахуванням всіх згаданих чинників, коливається від 40 до 1500 доларів, орден Червоної Зірки коштує до 900 доларів, орден Леніна — 1500—6000 доларів, Золота Зірка Героя тягне на півтори-дві тисячі «зелених»...

— Орієнтовну ціну ордена «Перемога» можете назвати?

— А який він з себе?

— З вкрапленням кількох десятків діамантів.

— Такий мені до рук ще не потрапляв. А ви, власне, з чим завітали?

Показую листа і редакційне посвідчення. Господар після паузи намагається забрати щойно зроблені мною записи, але я насторожі.

— Чи не вважаєте для себе аморальним робити гешефт на доблесті і славі батьків і дідів — орденах і медалях, які стали для вас предметом збагачення? — запитую молодика.

— Усі вони від нас потрапляють до приватних колекцій.

— Либонь, здебільшого до зарубіжних?

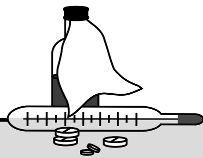
— Цього не знаю. Проте останнім часом зростає попит на бойові відзнаки і серед вітчизняних колекціонерів. Як відомо, попит породжує пропозицію. Нині таких фірм, як наша, у кожному великому місті десятки. Зрештою, я силоміць нікого не змушую продавати нагороди. Якби держава забезпечила своїм захисникам життя, гідне людини, хіба несли б ветерани на продаж свою славу, доблесть і пам'ять?

І таки має рацію. Доки ще фронтовики зі щемом у серці здаватимуть перекупникам политі кров'ю і сльозами свої бойові нагороди? Поки живі? А мертві, як відомо, сорому не ймуть. Та які моральні цінності ми залишимо прийдешнім поколінням?..

Владислав ЖМУРКОВ.

Суми.

СУСПІЛЬСТВО

«ЛІКАРНЯНИЙ ЛИСТОК»

— Здрастуйте, безплатний лікарю! — Здрастуйте, безнадійно хворий!

В аптеках не обраховують, зате хворих «надувають» «по–крупному»

ДІАГНОЗ

— Одну таблетку фуросеміду, будь ласка.

Жінка попереду мене простягла дріб'язок до віконця аптечного кіоску на першому поверсі лікарні. Провізор дістала пластинку із таблетками і звично відрізала одну ячейку. До того, що ліки зараз купують по одній ампулі чи одному пакетику, всі вже звикли. А ось чи можна продавати по одній таблетці?

— Не можна, — заявляє перший заступник начальника Донецького обласного управління у справах захисту прав споживачів Володимир Кошалковський. — Дозволяється ділити упаковку, але лише на цілі пластинки, не пошкоджені.

Утім, продаж таблеток поштучно — не єдине порушення у сфері торгівлі медикаментами. Торік управління у справах захисту прав споживачів перевірило аптеки Донецька, Краматорська, Сніжного, Селидового, Красноармійська і виявило випадки реалізації медичних препаратів та медичних приладів без необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації. Зокрема, були відсутні маркувальні етикетки із найменуванням виробника товару, назви нормативного документа, вимогам якого має відповідати препарат, не була зазначена дата виготовлення товару, термін придатності. На розчинних засобах для внутрішнього вживання відсутні інструкції із їх використання на зовнішній упаковці та окремо.

Як запевнив Володимир Кошалковський, протягом року не виявлено фактів підміни партій медикаментів. Так само вразила контролерів і прискіплива точність фармацевтів: жодної скарги на те, що в аптеці когось обрахували, не надійшло! Водночас до управління постійно звертаються люди, не задоволені якістю медпрепаратів і медичних приладів, які рекламують по телебаченню. Але біологічно активні добавки (ті самі, які начебто гарантують схуднення, очищення організму, позбавлення алкогольної та тютюнової залежності) не є ліками, і їх продаж не контролюється так суворо.

Винахідливість і настирність розповсюджувачів біологічно активних добавок не знає меж. Свого часу я стала свідком, як реалізатор «впарила» молодій вагітній жінці за 157 гривень, даруйте за подробиці, засіб від закрепів. Оскільки родина ця досить заможна, гадаю, жінка віддала не останні гроші. Однак звернутися до лікаря, перш ніж бігти купувати розрекламований засіб, не завадить нікому. Ручуся, розв'язати проблему коштуватиме набагато дешевше.

Фото з архіву «ГУ».

РЕЦЕПТ

Представники громадських консьюмерських організацій радять покупцям пильнувати. Якщо ви купили ліки в аптеці, а за два квартали виявили такі самі, але наполовину дешевше, залишається нарікати на самого себе. Оскільки медикаменти і медтехніка поверненню та заміні не підлягають. Якщо, звичайно, вони в належному стані. Навіть коли диво-предмети, як-от пояси, браслети, масажери, магніти, придбані в аптеці, розчарованому пацієнтові важко буде знайти винного.

— До нас звернулася жінка, яка стала жертвою телевізійної реклами, — розповідає Гаррі Мангасаров, виконавчий директор громадської організації «Донецьке обласне товариство споживачів». — Вона побачила по телевізору біжучий рядок: продавалося крісло-тренажер-масажер для спини, ціна — 460 доларів. Покупець зателефонувала до фірми, представники приїхали миттєво, буквально хвилин за 15—20. Привезли крісло, випробували, жінка не роздумуючи заплатила гроші. Наступного дня поїхала до сестри в Харків. Похвалилася покупкою, а сестра візьми та й заведи донечканку до найближчого магазину, де стояли такі самісінькі крісла, але за 300 гривень. Після повернення до Донецька жінка пройшлася магазинами: і в рідному місті такі крісла коштували 300 гривень. Отож ми радимо споживачам спочатку хоч якийсь маркетинг провести, вивчити ціни в різних місцях, особливо якщо це дорога річ.

Ліна КУЩ.

ІСТОРІЯ ХВОРОБИ

Харчові добавки від варикозу?

Моя сусідка Вікторія поїхала до дочки в Москву до «хороших медиків» лікувати варикозне розширення вен. Тамтешні ескулапи виписали їй препаратів на кругленьку суму. З цим цілющим зіллям і надією на швидке одужання Вікторія повернулася додому. Коли замість поліпшення погіршало, вона терміново звернулася в поліклініку. Як з'ясувалося, дуже вчасно. Бо, незважаючи на тяжку стадію хвороби, їй «забули» призначити життєво потрібні ліки, а новомодні виявилися чимось на кшталт харчових добавок, які навряд чи хоча б допоможе діють у таких випадках.

Анекдот

— Щось до тебе цей пацієнт учащає, — звертається один терапевт до другого. — Ходить день-денно. Що, такий хворий?

— Та ні, практично здоровий, — відповідає колега. — Тільки вредний дуже. Набрид...

— А з чим сьогодні приходив?

— На горло скаржився.

— Ну, а ти?

— Я йому пурген прописав. Оно стоїть, за дерево тримається — кашлянути боїться...

СЕДАЛГІН анальгін ВІАГРА ФЕСТАЛ

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

ПРИЗНАЧЕННЯ

Попереджати треба

Лікар однієї зі столичних поліклінік, котрий не побажав називати своє прізвище, роз'яснив:

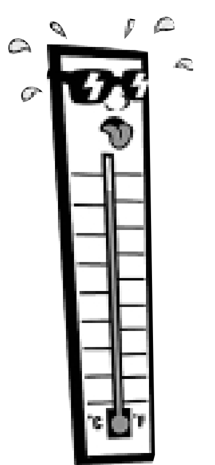
— Сьогодні багато хто з лікарів так працює. З'явилося безліч закордонних препаратів, сертифікованих тільки в себе на батьківщині. А для того, щоб одержати сертифікацію в нас, його мають «спробувати», наприклад, 3 000 чоловік. Лікар, який погодився призначати такі ліки своїм пацієнтам, одержує відсотки (тому й рекомендує конкретні аптеки) чи обумовлену грошову суму. У цьому немає нічого поганого, але лікар мусить розповісти пацієнтові про препарат. Не нав'язувати його, а пропонувати як один із можливих варіантів.

***

Інший лікар, фахівець вузької спеціалізації, повідав, як йому пропонували за велику суму в у. о. призначати своїм хворим препарат, випробуваний тільки в лабораторії, але не сертифікований. Він, усвідомлюючи небезпеку наслідків, категорично відмовився. Та де гарантія, що відмовляться інші?

Марічка КОРМУШКІНА.

ТЕРМОМЕТР

Шпиталь для інвалідів війни

У липні минулого року обласна влада прийняла рішення про створення шпиталю для інвалідів війни та «чорнобильців» на базі обласного гастроентерологічного центру — колишньої лікарні для партійно-радянської еліти. Нині шпиталь уже функціонує. Тут працюють денний стаціонар та стаціонарне відділення на 60 ліжок. Проте цього замало. Тому в найкоротші терміни буде відселено в інші приміщення Інститут фітотерапії та кафедру пропедевтики медичного факультету УжНУ, що розташовані тут.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

Переходимо на власні шприц–ручки

Вітчизняні інсуліни випускатимуть у шприц-ручках, зручніших для використання. Ця інформація прозвучала на науково-практичній конференції ендокринологів семи областей Західної України, що зібралися в курортному містечку Яремчі. На форумі, який організувало Київське ЗАТ «Індар», було підбито підсумки трирічного застосування інсулінів, які виробляє це підприємство.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

«Сімейки» множаться

27 лікарів загальної практики, яких уже звикли називати «сімейними», випустили в Кам'янці-Подільському на Хмельниччині. Навчали їх викладачі Дніпропетровської державної медичної академії, а екзамен приймали разом з ними і керівники міста. Наприкінці минулого року затверджено програму «Сімейна медицина», яка передбачає облаштування амбулаторій сімейної медицини в мікрорайонах. За умов недофінансування галузі охорони здоров'я (на одного кам'янчанина припадає на рік 98 гривень), вважає заступник міського голови з гуманітарних питань Дмитро Васильянов, розвиток сімейної медицини — єдиний засіб зберегти практику безплатного медичного обслуговування і запобігти хворобі на ранніх стадіях.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Страх перед хворобою не пускає

Результати анкетування серед учнів професійно-технічних училищ, яке проводив Луганський обласний центр здоров'я, змусили медиків замислитися. Ішлося про те, що робитимуть молоді люди в разі встановлення онкологічного захворювання. 10% опитаних заявили, що не знають, як поводитися, 3% звернулися б до екстрасенса, 29 % відмовляться від допомоги лікарів, тому що не вірять їм, а 69% не підуть до лікарні через страх перед хворобою. Частина підлітків зізнаються, що для лікування в медичних закладах не мають грошей. Головний лікар обласного диспансеру Леонід Чибісов на зустрічі з учнями ПТУ повідомив, що на Луганщині кількість хворих з пухлинами щороку збільшується майже на 8 тис. осіб, тому молодь має ставитися до цієї хвороби дуже серйозно.

Алла АНТИПОВА.

Під «Лікарняним листком» підписалася Ольга ВАУЛІНА.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Від ведучої

У дитинстві я думала: чому одним людям хтось здається гарним, а інші — не вважають його навіть симпатичним. Тоді для мене було одне логічне пояснення: люди бачать по-різному. Сьогоднішня сторінка умовно називається «Кожному своє». Адже кожен по-своєму дивиться на світ. Якщо вам сніг нагадує гарний відпочинок у горах, то когось наводить на думку про совкову лопату.

Ірина БУЛАНЕНКО.

РАКУРС

Хто у сумці кенгуру?

На центральній площі райцентру Куйбишеве, що на Запоріжжі, — скульптура кенгуру чималих розмірів. Її зі снігу виготовив скульптор Сергій Клінов із села Очеретуватого. Інструментами йому служили грабарка (совкова лопата), пилка-ножівка, ніж, віник і звичайна ложка. Біля кенгуру-сніговика заввишки майже чотири метри охоче фотографуються діти. Адже в нього є сумка для дитинчати. Хто з малечі не хоче там посидіти?

Костянтин ПРИЧИНЕНКО.

Куйбишевський район Запорізької області.

ЗАХОПЛЕННЯ

Наш Наполеон збудував 140 церков

Людина, яка створює макети храмів України, не знає, де їх розмістити

Фото автора.

Учителя історії Михайла Козачевського учні називали Наполеоном. Хоч у житті Михайло Михайлович і не зробив, як Наполеон, запаморочливої кар'єри (якийсь час лише був директором середньої школи), схоже, школярі прозвали його на честь імператора не випадково. Адже педагог має шарм людини високого злету помислів та можливостей. Коли вийшов у 1992 році на пенсію, справді підкорив світ ... не силою, не полками, а красою створених ним українських соборів. Їх на особистому рахунку майстра більш як 140!

...А все почалося з годівнички для птахів. Першу — синички та горобці роздзьобали за зиму. Довелося робити іншу. Виготовив її Михайло Михайлович з дерева та фанери у формі церкви з дзвіницею.

— Вона сподобалася не тільки мені й людям, а насамперед пташкам, — розповідає автор. — Постійним гостем-парафіянином навіть став дятел. Одного дня, коли милувався цим витвором, мені спало на думку створити колекцію макетів храмів України.

Спочатку Козачевський виготовив київську Андріївську церкву. А нині в його доробку є макети головних храмів Києва, Чернігова, Сумської, Львівської, Волинської областей. Його виставка мандрує містами України, а автор знайомиться з новими соборами й поспішає залучити до експозиції.

Чоловік живе у Білій Церкві на одну лише пенсію. Будівельним матеріалом для нього часто стають викинуті дошки, картон, фанера. Та й робочий куточок власника неординарної колекції — за столом на кухні. А де розмістити виготовлені макети після чергової виставки? Мабуть, цим питанням слід зайнятися Міністерству культури, адже колекція, котра показує велич українського храмового зодчества, потребує не тільки прописки, а й належних умов для зберігання.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

На знімку: Михайло Козачевський під час відкриття виставки «Соборна Україна» у Чернігові.

ДАЛІ БУДЕ

Катю шкода!

У Національній опері відновлено «Катерину Ізмайлову» Шостаковича

ПРЕМ'ЄРА

Її поставила Ірина Молостова 1965 року (тоді прем'єру відвідав сам композитор і був у захваті).

...У головній ролі — Світлана Добронравова **(на знімку)**. На молоду-наївну дурепу Катю з її пристрастями-стражданнями Добронравова не схожа, вона старша і досвідченіша. Тому любовна сцена Каті та Сергія викликає деякий негативний захват. Олександр Востряков теж старший за свого героя. Він хапає Катю, кидає на ліжко — ах, мексиканські пристрасті! Це огидно, але саме цей момент найкраще відповідав сюжету опери, адже в чомусь вона патологічна! Хіба людина в нормальному стані може вбити чоловіка і свекра і сховати їх у льосі? Атмосфера страху пронизує всю виставу, і в цьому постановка продумана відмінно. Гарні декорації — жодної химерності, просто і зі смаком. Оркестр під керуванням диригента Івана Гамкала грав злагоджено, співаки відмінно співали. На мою думку, найцікавіше трактування образу Бориса Тимофійовича, свекра Катерини. Цей злісний дідок скрізь суне свої п'ять копійок і навіть не проти розважитися з невісткою. Виконував цю роль Микола Шопша, успіх стовідсотковий. Загалом, усе пройшло найліпше. У фіналі багато хто плакав: Катю шкода! Така була прем'єра, з її плюсами і мінусами, і приємно, що плюсів виявилося набагато більше...

Анастасія БАЛДІНА.

На знімку: Світлана Добронравова в ролі Катерини.

Цього дня

■ 1669 р. Глухівські статті. Угода між гетьманом Д. Многогрішним та царським урядом, яка істотно обмежувала права Лівобережної України. ■ 1839 р. Народився Олексій Шкляревський, патолог, біофізик. ■ 1878 р. Болгарію визволено від майже 500-річного турецького поневолення. ■ 1899 р. В Єлисаветграді народився Юрій Олеша, письменник. ■ 1918 р. Брестський мир. ■ 1947 р. Помер композитор і фольклорист Філарет Колесса. Основоположник українського етнографічного музикознавства. ■ 1964 р. У Києві засновано Сектор географії АН УРСР. ■ 1991 р. Латвія та Естонія проголосували за вихід з СРСР.

ФОТОПОГЛЯД

Похмурий ранок. Навіть на кольоровій фотографії пам'ятник затопленим кораблям здається чорно-білим.

Фото Світлани КАЛИНОВСЬКОЇ.

Зате як висить...

Чому кіт не рятувався втечею, а чіплявся за металевий паркан

ДМИТРОВІ ІСТОРІЇ

Нікі чи Нікітич, як його називає вся родина, — такса нашого приятеля. На прогулянці, як кожен порядний пес, Нікітич не пропускає можливості поганяти кішок. Найцікавіше, що абсолютно не схильний до агресії, він вдовольняється умовною перемогою: наздогнав, злегка придавив, відпустив.

Під час чергової прогулянки довелося бачити, як великий дворовий кіт потрапив у пастку — кілька собак загнали його в куток під будинком. Звірі, котрі запекло гавкали, намагалися зломити волю пухнастого ворога. Авжеж, хлопець не дурень, мабуть, у дворових поєдинках ще і не таке бачив. Подітися йому, звичайно, не було куди і він відбивався: то один, то інший нападник отримував по носі могутньою котячою лапою. У найвідповідальніший момент з'явився «професіонал» (все-таки норний мисливець) — Нікітич. Він, не звертаючи уваги на нерішучих товаришів, маленький і в'юнкий, практично прослизнув між їхніми лапами в епіцентр подій і через кілька секунд клубок, котрий гарчав і шипів, покотився двором. На щастя, кіт вирвався і, зрозуміло, помчав світ за очі, пси відповідно — за ним.

Історія наближалася до розв'язки, бо вся ця юрба з «вусатим смугастим» на чолі підбігла до решітчастого металевого паркану. Ті, хто спостерігав, чудово розуміли: кіт прошмигне крізь огорожу, а переслідувачі залишаться, як кажуть, ні з чим. Щоправда, хазяїн Нікі все-таки дещо хвилювався. Нікітич, враховуючи його розміри, єдиний із «зграї» міг протиснутися слідом. Невелика біда, але спробуй його потім знайти вихідного дня за зачиненим парканом установи? Та сталося несподіване. Кіт чи зовсім розгубився, чи виявився любителем гострих відчуттів, однак замість того, щоб подолати паркан і забути про погоню, як про страшний сон, він підстрибнув догори і завис, вчепившися лапами за огорожу! Але надійно триматися за метал йому, природно, не вдавалося — він то сповзав донизу, то знову на лапах підтягувався догори. Пси несамовито гавкали, мовляв, давай, приятелю, спускайся швидше. Зрештою, кіт звалився на землю, але хазяїни собак вчасно встигли підійти і розборонити своїх войовничих друзів.

Ваш ФІГУРНИЙ.

На Красії — життя спочатку

Гірськолижники переконані, що ця гора — подарунок природи саме для них

РЕКРЕАЦІЯ

Коли відлиги оголюють схили гір у Славському, що на Львівщині, коли дошкуляють Івано-Франківщині та сусідній Словаччині, гора Красія тримається до останнього. В долині — дощ, а на північному схилі гори лежить сніг. Тому і база відпочинку «Красія», що належить Львівській залізниці, залишається поза конкуренцією. Упродовж усієї зими, та і в березні, телефон директора бази Василя Більо «розривається». Кияни, одесити, москвичі розпитують про температуру повітря, товщину снігового покриття, стан гірськолижної траси. І їдуть.

«Красію» збудували передусім для потреб залізничників. Улітку тут відпочивають, оздоровлюються діти працівників Львівської залізниці. Історія бази безпосередньо пов'язана із діяльністю, новаторськими виробничими і соціальними програмами Георгія Кірпи. Її будівництво, розповідає Василь Більо, відбувалося під його безпосереднім патронатом. Ошатна чотириповерхова споруда в карпатському стилі має гарні умови для відпочинку туристів: номери люкс і недорогі кімнати, бар, колиба, сауна з басейном. До послуг відпочивальників — єдина на Закарпатті канатно-крісельна дорога (окрім бугельної).

За сприяння профспілкових комітетів на вихідні сюди приїжджають із сім'ями працівники різних підприємств залізниці. За словами начальника фінансово-економічного відділу Ужгородської дирекції залізничних перевезень Віри Паюнг, залізничники фінансово підтримують свою базу, щоб ціна відпочинку була доступна для найширшого кола туристів. Наприклад, ціна «студентського» місця лише 10 гривень за добу. А домашнє повноцінне харчування коштуватиме 25 гривень.

Справді, на горі Красії (а назва яка!) можна розпочати життя з «білого аркуша» й відчути себе молодим, здоровим, хоробрим, безтурботним. На чотирикілометровій лижній трасі є місце і для віртуозів, і для початківців. Інструкторів не бракує. Місцеві мешканці, мабуть, народжуються лижниками. Від малого до великого — усі вправні й охоче запропонують вам послуги інструктора. Не безкоштовно, звісно. За масового безробіття лижний сезон дає горянам шанс заробити. Послуги інструктора за «зміну» (майже п'ять годин) коштують 40 гривень, лижі напрокат — 25 гривень. База — недорога, зате місцеві жителі твердо дотримуються ринкових засад. Мають роботу і місцеві хлопчаки. Один із них, тринадцятирічний Іванко, причепився до мене.

— Сідайте в мої санки, вони — найкращі, підвезу донизу за дві гривні.

— Дивись мені, не розтряси паню на горбочках, — суворо наказав йому інструктор.

Може, я й не пристала б на цю пропозицію, бо, зізнатися, трохи ніяково було вмощуватися на санчатах за худенькими плечима хлопчика. Однак на той момент я вже встигла прийняти кілька десятків разів снігову купіль. Руки-ноги гуділи, бо ж уперше стала на лижі й уже досягла скромного результату: «вписалася в поворот». Відтак залюбки погодилася здолати найкрутішу ділянку траси на санчатах. Іванко дотримав слова. Віртуозно об'їжджав горбки, стримував швидкість чобітьми і заробив свої гривеньки.

— На шоколадку витратиш? — цікавлюся.

— Ні, на черевики, — гоноорово відповідає хлопець.

Для когось тут — рекреація, для іншого — заробіток. Але всі мають шанс розпочати щось добре і світле. Сліпучо білий сніг — мов незаповнений аркуш...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Закарпатська область.

На знімках: база відпочинку «Красія» розташована в мальовничому куточку Карпат; на гору Красію приїжджають туристи з усієї України.

Фото автора.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159037.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 3011040. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

